

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

Vol. LXXXIII Kaina 35 c.

PENKTADIENIS - FRIDAY, LAPKRITIS - NOVEMBER 6, 1992

Nr. 218

Konstitucija bus pasirašyta iškilmingai

Ketvirtadienio žinios iš Lietuvos

Vilnius, lapkričio 5 d. (Elta) — Atsižvelgdamas į tai, kad Lietuvos Respublikos Konstitucija turi ypatingą istorinę reikšmę Lietuvos tautai, ir remdamasis Lietuvos Konstitucijos 154 straipsniu, Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas nutarė surengti Konstitucijos ir įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos išgaliojimo tvarkos“ pasirašymo ceremoniją. Ji įvyks 1992 m. lapkričio 6 d. 12 valandą Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo posėdžių salėje. Į ceremoniją bus pakviesti Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo ir Vyriausybės nariai, Aukščiausiosios Tarybos nuolatinų komisijų pirmininkai, Konstitucijos rengėjai, Lietuvos bažnyčių hierarchai bei atstovai, politinių partijų, visuomeninių politinių judėjimų ir kitų visuomeninių organizacijų atstovai, užsienio valstybių diplomatai, akredituoti Lietuvoje.

Atkuriamas Lietuvos Respublikos Seimas

Lietuvos Aukščiausioji Taryba paskelbė Akta, kuriuo atkuriamas Lietuvos Respublikos Seimas. 1992 m. spalio 25 d. Lietuvos piliečiai priėmė Lietuvos Konstituciją — naują teisinį šalies gyvenimo pagrindą. Lietuvos parlamentas pagal šią Konstituciją atgains savo tikrąjį vardą — Seimą. Naujai išrinktas Lietuvos Seimas tęsia teises ir tradicijas ankstesnių nepriklausomos Lietuvos Seimų ir 1990 m. išrinktos Aukščiausiosios Tarybos, pagal Lietuvos Laikinąjį pagrindinį įstatymą 1990-1992 m. turėjusios šį sąlyginį vardą. Seimas tuo išieškia nepriklausomos valstybės — 1918-1992 m. Lietuvos Respublikos tęstinumą, kuriam nėra ir neturi būti pabaigos.

Telegrama naujam JAV prezidentui

Vakar Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis telegrama pasveikino naująjį JAV prezidentą Bill Clinton. Joje sakoma: „Pasinaudodamas šia proga, norėčiau pasveikinti Jus su garbinga pergale Jungtinių Amerikos Valstijų prezidento rinkimuose. Amerikos žmonės, išreiškdami Jums savo pasitikėjimą, dar kartą patvirtino, kad Amerika siekia laisvės ir demokratijos idealų. Lietuvos žmonės pasirinko tokį patį kelią į ateitį. Tikiu, kad nuolatinė Jungtinių Amerikos Valstijų pagalba Lietuvos nepriklausomybei išliks tvirta ir jūsų administravimo metais įgis naujo dinamizmo, kad Amerikos nuolatinė parama Lietuvai ir kitoms Baltijos valstybėms apsaugos mūsų tautų pasirinktą kelią į nepriklausomybę ir demokratiją. Dar kartą sveikinu Jus, gavus tvirtą Amerikos žmonių mandatą, ir reikiu nuoširdžią viltį, kad viena graži diena aplankysite Lietuvos Respubliką“.

Derybos Maskvoje prasidėjo

Į Maskvą atvykusi Lietuvos Respublikos vyriausybės dele-

gacija, kuriai vadovauja ministro pirmininko pavaduotojas Bronislavas Lubys, susitiko su Rusijos Federacijos vicepremjuru Viktor Černomyrdin ir energetikos ministro pareigas einančiu Eduard Gruševka. Buvo aiškinamasi dėl atsiskaitymo už trečiąjį metų ketvirtį, Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo ir Vyriausybės nariai, Aukščiausiosios Tarybos nuolatinų komisijų pirmininkai, Konstitucijos rengėjai, Lietuvos bažnyčių hierarchai bei atstovai, politinių partijų, visuomeninių politinių judėjimų ir kitų visuomeninių organizacijų atstovai, užsienio valstybių diplomatai, akredituoti Lietuvoje.

Ko gero, taip ir bus. Tačiau nederėtų praleisti skambios ir intriguojančios frazės „Rosijskaja gazeta“, numeryje išspausdintoje Vitalij Čurkin publikacijoje. Ten aiškiai pasakyta, kad vis dar galin- game Rusijos ūkiniame biurokratiniame aparate tebėra populiarūs idėja nubausti baltiečius, kurie esą stengiasi kontra- banda išvežti Rusijos žaliavas.

Butai Rusijos kariškiams

Didžiakrūviai automobiliai iš Kauno į Kaliningradą atgabeno pirmąsias statybines medžiagas. Iš jų bus statomi butai Rusijos kariškiams, taip pat ir tiems, kurie išvedami iš Baltijos valstybių. Projekta, pagal kurį numatoma pastatyti 2,752 butus, padeda įgyvendinti Lietuvos privati statybos asociacija „Selma“ ir Baltijos laivynas. Pirmasis namas bus pradėtas statyti šių metų gruodžio mėnesį ir atiduotas naudoti 1993 metų gegužės mėnesį.

Didžiausia kliūtis bendram projektui gali tapti energijos šaltinių stoka Lietuvoje. Išieitis iš padėties galėtų būti Rusijos vyriausybės žingsniai, kaip antai, tikslinis kuro tiekimas statybinių medžiagų gamybai.

Bendros ir užsienio įmonės Lietuvoje

Lietuvoje yra 1,953 bendros ir užsienio kapitalo įmonės. Daugiausia jų steigiamos su Lenkija (342), su Vokietija (233) ir su Rusija (576). Verslininkai iš 60 Europos, Azijos, Lotynų Amerikos valstybių, taip pat iš JAV ir Kanados įsteigė Lietuvoje savo arba bendras įmones. Verslo partnerių yra ir iš Japonijos ir Bahamo salų, Maltos ir Australijos. Dauguma įmonių verčiasi komercija ir teikia konsultacines paslaugas. Produkciją gamina tik dalis šių įmonių.

„Lietuvos avialinijos“ tariai dėl naujų maršrutų

Miunchene vyksta pasitarimas dėl tarptautinio susisiekimo oro linijomis tvarkarašio sudarymo. Į tokius susitikimus patikslinti ir suderinti lėktuvų išvykimų laiko pasaulio avia- kompanijų ir aerouostų tarnybų vadovai renkasi du kartus per metus. Lietuva tokiame pasita- rime dalyvauja pirmą kartą. „Lietuvos avialinijos“ į Miuncheno pasitarimą vyksta su konkrečiais pasiūlymais. „Lietuvos avialinijų“ lėktuvai

Rugsėjo 28 d., į Jungtines Tautas atvykus Lietuvos AT pirmininkui Vytautui Landsbergiui, V. Landsbergis (kairėje), lydimas Lietuvos Misijos prie Jungtinių Tautų patarėjų Gintės Damušytės ir Algimanto Gurecko, o už jų amb. Aniceto Simučo, eina į susitikimą su Jungtinių Tautų generaliniu sekretoriumi Boutros Boutros-Ghali. Nuotr. Dangės Širvytės

Britanijos premjeras laimi pasitikėjimo balsą Parlamente

Londonas, lapkričio 4 d. — Britanijos ministras pirmininkas John Major tik trimis balsais išvengė nepasitikėjimo pareiškimo Parlamente trečiadienio vakarą. Tą vakarą Britanijos House of Commons, palaipsniškai artėdamas prie detališkos svarstytų ryšių su Europos suvienijimo — Maastricht sutarties patvirtinimo, vos vos priėmė siūlymą Britanijai leisti ir „toliau turėti vadovaujamą vaidmenį, ugdant Europos Bendriją“.

Stengiantis išgauti pritarimą tam pasiūlymui, ministrui pirmininkui Major ir jo šalininkams tačiau labai kontroversiškoje atmosferoje pagaliau pavyko sudaryti koaliciją iš apie

300 Konservatorių partijos lojalistų ir nedidelę Europiečių Liberalų Demokrataų partijos narių. Tad galų gale pasiekė 319-316 santykiu priimti tą siūlymą. Šis laimėjimas premjerui Major simboliškai leidžia Britanijai ir toliau „turėti vadovaujamą vaidmenį, puoselelįant Europos Bendriją“, taigi palieka atvirą kelią sutarties svarstytoms.

Sudarydamas šią koaliciją premjeras Major paveržė vos pakankamą skaičių Tory partijos narių, kurie dar dvejojo, ar neatmesti iš vis Europos vienybės klausimą, o 35 Tory partijos nariai sudarė branduolį aršiausių priešinių sutarčiai. Prie Tory priešinių buvo prisijungę ir beveik visi 270 opozicinės Darbo Partijos nariai.

Premjero Major vyriausybė paskutiniuoju metu jau kelis kartus buvo priversta atsisąžėti savo ekonominės bei piniginės politikos planų. Tad premjeras buvo pasakęs Parlamentui, jog jei pasiūlymo nepatvirtins, jis atsisistatydinsias. Bet to nereikėjo. Tačiau jo laimėjimas pasiekta tik deka kelių valandų intensyvaus įtaigojimo abejingų Tory partijos atstovų, kurių bent vienas tik pro sąrašas sutiko balsuoti už.

Nors premjeras šiuo balsavimu išsaugojo savo autoritetą Parlamente, Maastricht sutarties priėmimo klausimas dar neišspręstas. Su šiuo pasitikėjimo pareiškimu prasidės detališkos, smulkios svarstytos, debatai ir ginčai, ar Britanija turėtų priimti Europos vienybės — Maastricht sutartį. Numatoma, kad balsavimai House of Commons įvyks ateinančių metų pradžioje.

Tory partijos narių maištavimas prieš šią sutartį garantuoja, kad svarstytos šią žiemą 651 narių turinčiam House of Commons bus karštos, politiškai dramtiškos ir sudėtingos. Juo pat projektas Baltijos valstybių Tarybos kreipimosi į šalių dalyvių vadovus Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo pasitarime. (V.GU)

spėjo, kad atmetus Maastricht, Britanija gali būti palikta Europos pakraščiuose, negalinti daryti jokios įtakos Europos politikoje. Jaudinančioje, 50 minučių trukusioje kalboje J. Major pareiškė, jog čia vyksta kalba apie pačios Britanijos saugumo interesus. Priimtas pasiūlymas paviršutiniškai galėjo atrodyti tik kaip formalumas, nustatantis kada prasidės ir kada pasibaigs svarstytos dėl sutarties priėmimo. Bet prieš balsavimą premjeras pasakė House of Commons, kad jis noris turėti jų paramą, gruodžio mėnesį vykdamas į Edinburg aptarti Maastricht sutarties keblumus su kitų Europos kraštų vadais. Ten tarp kitų klausimų numatyta svarstyti ir būdus, kaip galima apriboti Briuselio galią, įsigaliojus sutarčiai.

Pakartotiniai Seimo rinkimai

Washington, DC, lapkričio 4 d. — Lietuvos ambasada praneša, kad Lietuvos Vyriausioji rinkimų komisija patvirtino š.m. spalio 25 d. Seimo rinkimų rezultatus. Į Lietuvos Seimą išrinkta 80 deputatų. Iš jų 44 mandatai atiteko LDDP, 18 — Sąjūdžio koalicijai, 10 — jungtinių Krikščionių demokratų, Demokratų partijų bei Politinių kalinių ir tremtinių sąjungos blokui, Socialdemokratų partijai — 5 mandatai, Lenkų sąjungai — 3.

Š.m. lapkričio mėn. 15 d. įvyks antrasis rinkimų į Lietuvos Seimą turas. Iš 71 rinkiminių apygardos pakartotiniai rinkimai vyks 61 rinkiminių apygardoje: imtinai nuo 1-osios iki 25-osios; nuo 27-osios iki 29-osios; nuo 31-osios iki 40-osios; 42-ojoje; 45-ojoje; nuo 47-osios iki 51-osios; 54-ojoje; 55-ojoje; 57-ojoje ir 58-ojoje, bei nuo 60-osios iki 71-osios.

Lietuvos Ambasada Washingtone išsiuntė visiems balsuotojams, kurie priklauso vienai iš pakartotinio balsavimo apygardų, balsavimo biuletenius, kuriuos prašo gražinti ne vėliau kaip š.m. lapkričio 12 dieną (tokia turi būti pašto antspaudo data).

IŠEIVIJOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAKSAS (312) 585-8284

Prez. Bush paskutinį kartą uždėjo veto Kongreso pravestam įstatymui

Washington, DC, lapkričio 4 d. (NYT) — Išrinkus Bill Clintoną prezidentu, Demokratai Kongreso nariai džiaugėsi, kad baigiasi prezidentinio veto era. O prez. George Bush tuo tarpu ištesėjo savo kampanijos baigiamąją kalbą duotą pažadą, kad likusioje savo kadencijoje nepraleis nei vieno įstatymo, kuriame numatomas taksų pakėlimas. Jis veto uždėjo jo parašui atsiųstam Kongreso patvirtintam įstatymui, kuriame buvo numatoma sukurti mažų imonių kūrimosi skatinimo zonas didmiesčiuose (kad neturintiems didmiesčių gyventojams sukurtų darbų) ir įstatymu įsakyta darbdaviams duoti darbininkams neapmokamą laiką vaikų ar kitų šeimos išpaigojimų vykdymui, neprarandant darbo senaties teisių. Šių bei kitų įstatymų kompleksas būtų reikalavęs taksais sutelkti 27 milijonus dolerių, todėl Prezidentas jam uždėjo veto.

Demokratai Kongreso nariai šįkart tačiau nenusiminė, o tik atšventė prezidentinio veto pabaigą, nekantriai laukdami naujojo prezidento, su kuriuo bendradami jie tikisi jau metų pradžioje praveisti įstatymus pagriežtinant bauses kriminaliniams nusikaltėliams ir praplečiant teises daryti abortus. Tačiau jie visvien pripažino, kad Respublikonai tebeturi pakankamai balsų Kongrese efektyviai filibusteriu sustabdyti įstatymus, kurie jiems visiškai nepriimtini.

„Yra visa kategorija įstatymų, kuriems veto uždėjo prez. Bush ir kuriuos remia gub. Clinton: paliosavimą iš darbo šeimos reikalams, nusikaltimų tvarkymas, motorizuotų riedmenų registravimas. Daug dalykų dabar galės sėkmingai praieiti pro Kongresą“, pareiškė kalbėtojas Thomas Foley.

Dėl skirtingo supratimo, kaip spręsti krašto vidaus problemas, JAV administracija ir Kongresas jau dveji metai nepajėgia praveisti daugybės tokių įstatymų, Kongresui norint reikalingai tvarkyti federaliniame lygyje, Prezidentui bandant mažinti federalinį biudžetą ir tą atsakomybę uždėti paskiroms valstijoms, neleidžiant gyventojams uždėti naujų mokesčių.

Kongreso pravestas ir Prezidento parašui atsiųstas įstatymas turėjo straipsnių, kuriais buvo uždaromos „skyles“, pro kurias anksčiau galėdavo pralįsti mokesčių vengiantieji turistai. Jame taip pat buvo numatyti įvairūs smulkūs mokesčiai, kuriais būtų apmokamos reikalaujamos gerinimo programos, taip, kad tie įstatymai nebūtų padidinę federalinio deficito. Be to, įstatyme buvo ir įvairių paskatų investuoti į JAV įmones ir pramonę. Kai kurie Respublikonai Kongreso nariai ragino Prezidentą pasirašyti šį įstatymą, kurį jie buvo pravedę spalio 8 d. Kongreso vadai atidėjo šio įstatymo paskutinią Prezidentui iki po rinkimų, vildamiesi, kad iki tol Prezidentas šiek tiek moderuos savo poziciją ir pasirašys įstatymą, kai iš to nebebus galima padaryti kampanijos ob-

jekto. Bet raštiškame paaiškinime, kodėl nepasirašė įstatymo Prezidentas pareiškė, jog savo parašo nedėjo, „kadangi jame buvo daugybė mokesčių pakėlimų, kadangi jis pažeidė ekonominę biudžeto discipliną ir kadangi jo pravedimas dar labiau naikintų darbus ir pakenktų mažiems verslininkams“.

Iš savo pusės, Demokratai irgi žaidė politinius žaidimus, tyčia išrašydami į jį tarpą įstatymus, kurie jau iš anksto buvo žinomi, kad Prezidentas jų nepraleis, tik tam, kad pabrėžtų skirtumus tarp Respublikonų ir demokratų, tuo parodytinant pasirinkimą balsuotojams.

Svarbiausi įstatymai dabar laukiantys Kongreso sprendimo yra apie sveikatos priežiūros teikimą, dėl kurio nėra sutarimo net pačiose partijose, jau nekalbant apie Kongreso narius aplamai. Nėra sutarimo Demokratų partijoje nei apie taksus ir kaip geriausiai skatinti naujų darbų kūrimą. Laukiama, kad šiuos skirtumus išlygins prezidentas Clintonas ir juos bus galima praveisti jo kadencijos pradžioje.

Pabaltiečiai turėtų ignoruoti Jelcino dekretą

Talinas, lapkričio 3 d. — Rusijos ministro pirmininko pavaduotojas Vitalij Čurkin patarė Estijai nekreipti dėmesio į prezidento Boris Jelcino išleistą dekretą, suspenduojant kariuomenės išvedimą iš Baltijos valstybių.

Čurkinas, spaudos konferencijoje baigiant dviejų dienų vizitą į Taliną, pasakė tris dalykus: pirma, kad Jelcino dekretas nepakeičia Rusijos dalinių išvedimo proceso principo; antra, kad Jelcino dekretas buvo dalis dokumentų komplekto, kurie buvo taikyti tik vidaus reikalų sprendimui ir tad netaikytas viešam paslėbimui už Rusijos ribų; trečia, Rusija nesiesianti tariamų žmogaus teisių pažeidimų su dalinių išvedimu.

Paklaustas, ar Rusija rado parodymų, kad žmogaus teisės pažeidžiamos Estijoje, Čurkin atsakė, jog pasitikis Estijos sugebėjimu užtikrinti žmogaus teises.

Jie nesutiko atsakyti į klausimą, kodėl pareiškimai iš Užsienio ministerijos, Gynybos ministerijos ir Prezidento vienas kitam prieštarauja.

KALENDORIUS

Lapkričio 6 d. — Leonardas, Edvina, Ašmantas, Vygaudė.

Lapkričio 7 d. — Ernestas, Karina, Rufas, Sirtautas, Goutautė.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 6:27, leidžiasi 4:41. Penktadienį debesuota, gali snigti ar lyti. Temperatūra diena 35 F (2 C), naktį 24 F (-4 C).

SPORTO APŽVALGA

LIETUVA PASAULIO TAURĖS VARŽYBOSE

Lietuvos futbolo rinktinė atrankinėse Pasaulio taurės (World Cup '94) rungtynėse, spalio 28 dieną sužaidė lygiomis 1:1 prieš Latvijos valstybinę rinktinę. Rungtynės vyko Vilniuje, jas stebėjo 5,000 žiūrovų. Rinktinė žaidė geriausias sudėties. Ją sudarė: Voldemaras Martinkėnas, Vl. Buzmakovas, Virg. Baltušnikas, Edg. Tumašonis (A. Žuta 61 min.), A. Teiškinas, V. Sukristovas, St. Baranauskas, V. Ivanauskas, Ig. Pankratjevas, Rob. Fridrikas, Rič. Zdančius (R. Vainoras 68 min.).

Buvo lietinga diena, šlapia aikštė. Pirmojo puslaikio paskutinėje minutėje gyninkui Tumasoniui ir vartininkui Martinkėnui purve praradus lygsvarą prie vartų, latvis įkrito įvartį — 1:0. Antrojo puslaikio 40 minutę Rob. Fridrikas tolimu šūviu rezultata išlygino 1:1.

Pirmose atrankinėse rungtynėse (reikia žaisti po dvejas) Rygoje Lietuva laimėjo 2:1.

Lietuvos futbolo rinktinė yra trečioje Europos grupėje, kurioje dalyvauja Airija, Šiaurės Airija, Ispanija, Danija, Latvija ir

Albanija, iš sužaistų 5 rungtynių surinko 5 taškus ir 5:5 įvartijų santyki. Lietuva laimėjo prieš Latviją, pralaimėjo prieš Albaniją 0:1 ir sužaidė lygiomis prieš Šiaurės Airiją 2:2, prieš Daniją 0:0 ir ką tik minėtą Latviją — 1:1.

Atrankinėje grupėje iki 1993 metų pabaigos dalyvaujančioms komandoms teks sužaisti po 12 rungtynių. Kitos Lietuvos rinktinės rungtynės bus vasario 24 d. prieš Ispaniją, Madride.

Beveik visi Lietuvos rinktinės žaidėjai žaidžia užsienio komandose — Austrijoje, Vokietijoje, Ukrainoje, Rusijoje ir gal dar kitur. Jų sukvietimas į rinktinę pareikalauja ne tik daug rūpesčių ir pastangų, bet nemažai ir išlaidų. Kol kas Lietuvos rinktinė laikosi puikiai: savo grupėje stovi antroje vietoje. Pirmosios dvi komandos iš kiekvienos atrankinės grupės kvalifikuosis baiginiams „World Cup '94“ varžyboms, kurios 1994 metais vyks JA Valstybėse. Kelerios rungtynės vyks ir Chicagoje, Soldier Field stadione.

aikštė neleidė net pagalvoti apie bet kokias žaidimo technikos plonybes. Tik energingas V. Žuromskas nekreipė dėmesio į gamtos sukurtas kliūtis. Kai tik jis atsidūrė priešininkų aikštės pusėje, visada sukėlė pavojų jų vartams. Puslaikiui įpusėjus, V. Žuromskas, apvedęs porą gyninkų, iškrito antrąjį įvartį ir tuo apdraudė pergale. „Sparta“ tačiau nekapituliuavo, bet tapo dar agresyvesnė ir to rezultate rungtynių teisėjas turėjo „apdovanoti“ po vieną žaidėją raudonomis kortelėmis. Rungtynes užtarnautai laimėjo „Liths“ komanda rezultatu 2:0 taip pat ir pirmenybes baigė čempionų titulu.

Major divizijoje rungtyniauja 10 geriausių Chicago ir apylinkių komandų: lenkų „Eagles“ ir „Royal Wavel“, vokiečių „Schwaben“ ir „Green White“, italų „Maroons“, čekų „Sparta“, serbų „United Serbians“, „Liths“, o taip pat ir be tautinio atspalvio „Pegasus“ ir Wauconda „Chiefs“.

Rungtyniauti su tokiais milžinais tikrai nelengva. Laimėjus čempionatą yra pagrindo ir pasidžiaugti.

J. J.

Futbolas Chicagoje

„LITUANICA“ — MAJOR DIVIZIJOS ČEMPIONAS

Futbolo klubo „Lituanica“ komanda, pirmenybėse vadinama tik „Liths“ vardu, Chicago ir priemiestių aikštėse rungtyniauja su kitų tautybių komandomis daugiau kaip 40 metų. Per tą laiką jos žaidėjai išliejo tonas prakaito. Kokiam tikslui, kodėl? — gal ne vienas paklaus. Tokio klausimo ligi šiol niekas neįskelė. Užklausus, atsakymas turbūt būtų: todėl, kad jaunimas mėgsta sportą — futbolą. Rungtyniaudami su įvairių tautybių komandomis, jie prisideda prie savo tautos vardo garsinimo už savo parapijos ribų.

Praejusį sekmadienį, lapkričio 1 dieną, žvarbiam lietuviu be pertraukos pilant, „Liths“ komanda Lemonte žaidė paskutines, aštuonioliktas šių metų Metropolitan lygos Major divizijos pirmenybių rungtynes, prieš tradiciniai stiprią čekų komandą „Sparta“. Tokiam orui esant, komandos gal būtų galėjusios ir atidėti rungtynes kitam sekmadieniui, bet vyrai nutarė žaisti ir užbaigti laukimo įtampą, kad

belaukiant „neperdegtų“ pergalės siekimo nuotaika. Apie čempionatą laimėjimą realiau pradėta galvoti už vos baigus pavasario ratą.

Rungtynėms prieš „Sparta“, „Liths“ komanda išbėgo aikštėn šios sudėties: J. Putna, T. Maestre, Virgis Marčinskis, R. Siniakovas, J. Courtney, G. Kavaliauskas, Rolandas Žuromskas, P. Masnjak, A. Grigaliūnas, Rol. Urbonavičius ir Art. Savukynas. Atsarginiai: I. Hidvegi ir J. Campbell. Nors priešininkų komandai negresė nei iškritimas iš Major divizijos, nei kvepėjo laurai, bet jie kovojo, kaip tikri spartiečiai. Ir supranta kodėl? Nors pastoti kelia komandai, pirmą kartą savo gyvenime besiveržiančiai į čempionus. Trumpai: tik padaryti staigmeną. Pirmasis puslaikis, nors ir šlapioje aikštėje, baigėsi sausai — 0:0.

Antrojo puslaikio 4 minutėje Gytis Kavaliauskas, gavęs iš Žuromsko tikslią pasuote, kamuolių pasiuntė į „Sparta“ vartus — 1:0. Šlapia ir slydi

J. J.

ŠALFAS 9-gos metinio Golfo turnyro Moterų klasės meistris — Aldona Vaitkienė — kapitonė, Rita Kariėnė, Roma Stverak, Lilė Izokaitienė, Gražina Vasienė, Aldona Urbiėnė ir Onutė Antanaitienė.

„Lituanica-Liths“ vyrų komanda — 1992 m. major divizijos čempionai. Iš k.: stovi — Gediminas Bielskus — vadovas, Virgis Marčinskis, Dave Adams, A. Glavinskis — pirmininkas, Gytis Kavaliauskas, Rolandas Siniakovas, Virgis Žuromskas, J. Courtney, Jonas Putna ir Don Brando — treneris. Klūpo — T. Maestre, T. Masnjak, Rolandas Urbonavičius, T. Žukauskas ir G. Griegas. Trūksta Artūro Savukyno ir Aido Grigaliūno.

Nuotr. Z. Degučio

„ŽALGIRIS“ RUNGTYNIAUS SU LEWIS UNIVERSITETU

Ateinančią savaitę, savo viešėjimo Chicagoje metu, Kauno „Žalgirio“ krepšinio klubo komanda sužais vienas rungtynes su Lewis universiteto komanda. Rungtynės vyks šeštadienį, lapkričio 14 d., 7:30 val. Lewis universiteto pagrindiniame campus esančiame John F. Kennedy Sports Center, Route 53, Romeoville, IL.

Lewis universiteto krepšinio coach Jim Whitesell manymu, tai esanti puiki proga Lewis universiteto krepšinio programai. Jis teigia, kad: „Ši komanda yra sudaryta iš tarptautiniai pripažintų žaidėjų, ir

Chicago apylinkėse lietuvių visuomeni bus proga pamatyti juos žaidžiant. Mes džiaugiamės, kad jie atvyksta į Lewis“.

Is tiesų, puiki proga visiems Chicago lietuviams pamatyti „Žalgirio“ žaidėjus krepšinio aikštėje ir pasveikinti juos padrasinančiais šūkiu. Ypač jaunimas raginamas dalyvauti. Dalyvavimo rungtynėse kaina — 2 dol.

Rungtynės vyks Lewis University, Route 53, Romeoville, IL. Tel. (312), (708), arba (815) 838-9456.

IR

BARCELONOS NUOTRUPOS

Apie premijas

Lietuvoje, ir net pas mus, buvo nusiskundimų, net priekaištų, kad Lietuvos TOK primė „Adidas“ siūlomą pagalbą Lietuvos olimpiams sportininkams, o nesikreipė į vieną Amerikos firmą, iš kurios būtų buvę daugiau dovanų.

Tačiau LTOK nesigaili, nes „Adidas“ visus Lietuvos olimpius sportininkus aprenė nuo galvos iki kojų su atsarga dar net keliems metams už maždaug 230,000 DM ir pridėjo dar 50,000 DM čekį. Šalia to, aukso medalio laimėtoja R. Ubartą apdovanojo 10,000 DM premija ir tiek pat krepšinio rinktinėi už bronzos medalį.

Kalbant apie premijas, Lietuvos ministras pirmininkas A. Abišala apdovanojo Romą Ubartą 10,000 dol. premija, o visus krepšinininkus ir abu trenerius — po 4,000 dol. Po 1,000 dol pasiskyrė trims boksininkams, nors jie medalio nelaimėjo, bet puikiai pasirodė, laimėdami po kelias rungtynes.

Tokios premijos, žinoma, neprilygsta turtingesnių kraštų premijoms. Pvz. Ispanija savo aukso medalio laimėtojams davė po 80,000 dol. ir vieno milijono vertės pensiją, sulaukus 50 metų amžiaus. Italija laimėtojas skyrė po 60,000 dol., Vokietija — po 150,000 DM ir dar po 70,000 DM iš įvairių sponzorų. Kiek įdomesnė buvo Turkija, kuri savo aukso laimėtojus apdovanojo, įteikdama po 100 gabaliukų aukso ir gerą algą 4 metams. Jokiu premijų negavo JAV ir Anglijos laimėtojai, o taip pat ir tenisininkai (ar jie ne „mėgėjai“?). Bet jų laukia įvairios kompanijos su milijoniėmis reklamomis.

Apie Lietuvos olimpiečius

Du krepšinininkai, abu pagrindiniai žaidėjai, į savo gyvenamas vietas ir klubus grįžo susižeidę. Šarūnas Marčiulionis susilaužė koją, besimankštindamas miške netoli Vilniaus. Arvydui Saboniui, besidžiaugiant pergale prieš buv. sovietus, skilo rankos kaulas, jam

trinktelėjus į lubas. Marčiulionis, prieš išvykdamas iš olimpiadų, turėjo paimti draudimą, kainavusį 38,000 dol. (tikriausiai apmokėjo jo klubas), o Sabonį gydys, kaip ir iki šiol, jo klubo gydytojai.

Tarp kitko, Sabonis Lietuvos spaudai paaiškino, kodėl jis nedalyvavo medalių įteikimo iškilnėse Barcelonoje.

Du krepšinininkai ir savo klubus nebegrįžo. Tai Rimas Kurtinaitis, kuris turėjo grįžti į Vokietiją, bet gal liks žaisti Lietuvoje už Kauno „Žalgirio“, jei pavyks susitarti dėl dolerinio atlyginimo. O susitarti turėtų būti nesunku, nes „Žalgirio“ klubo prezidentas šiuo metu yra Arvydas Sabonis, nors jis pats ateinančią sezoną žais už Madrido „Real“ klubą. Jei susitarti nepavyktų, Kurtinaitis turi kvietimą žaisti Australijoje.

O Alvydas Pazzdradzius, Vilniaus „Statybos“ žaidėjas, 20 metų amžiaus, 195 cm, neblogai pasirodė Barcelonoje ir, atrodo, turi gerą ateitį. Tą pastebėjo ir Illinois universiteto treneris ir pasiūlė jam stipendiją.

Su Pazzdradziu ir Karnišovu Lietuvos rinktinė ateinančiai olimpiadai turės du žaidėjus, baigusius JAV universitetus ir gavusius JAV krepšinio mokyklą. Marčiulionis ir Sabonis po keturių metų dar turėtų būti geroje rinktinėje, taip, kad Lietuvos rinktinė bus vėl gero pajėgumo.

A.B.

SLIDINĖJIMO PIRMENYBĖS

Šiaurės Amerikos lietuvių alpinistinio slidinėjimo 1993 metų pirmenybės jungtinėmis jėgomis vykdė Clevelando LSK „Žaibas“ ir Toronto LSK „Jungtis“. Pirmenybės vyks 1993 m. kovo 6 d. Holiday Valley Ski Resort, Elicottville, NY.

DR. KENNETH J. YERKES
DR. MAGDALEN BELICKAS
DANTŲ GYDYTOJAI
Pensininkams nuolaida
4007 W. 59 St.
Tel. (312) 735-5556
507 S. Gilbert, LaGrange, IL
Tel. (708) 352-4487

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: 80.00. Foreign countries \$90.00. Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinaut, pakvitiavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokesį, atžymima, iki kada yra užsimokejęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$80	\$45	\$25
Kanadoje ir kitur (U.S.A. dol)	\$90	\$50	\$30
U.S.A. savaitinis (šešt. laida)	\$45	\$30	\$25
Kanadoje ir kitur (šešt. laida U.S.A. dol.) savaitinis	\$50	\$30	\$25

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisyso savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatneša. Skelbimų kainos prišunčiamas gavus prašymą.

CLEVELANDO „ŽAIBAS“ KVICEIA

Clevelando LSK „Žaibas“ pradeda jaunių krepšinio treniruotes šeštadienį, lapkričio 14 d., 12:30 val. p.p. — tuoj po pamokų lituanistinėje mokykloje. Kviečiami berniukai nuo 6 iki 14 metų amžiaus imtinai. Treniruotės vyks grupėse, suskirstytose pagal amžių. Šį sezoną planuojama bent su dviem komandomis dalyvauti lietuvių žaidynėse. Šion programą jungtis ypač skatinami iki šiol

dar nepriklausę berniukai. Treniruotės vadovaus LSK „Žaibas“ pirm. Vitas Tatarūnas ir kiti treneriai. Informacijas teikia V. Tatarūnas, tel. 486-7916.

DR. DOMAS LAPKUS

Praktika su
Dr. McElligott ir Dr. Adams
VIDAUS IR PLAUČIŲ LIGOS
15300 West Ave., Orland Park
708-349-8100
10 W. Martin, Naperville
708-355-8776
Valandos pagal susitarimą
Nakties metu tel. 708-857-8383

Kab. tel. (1-312) 585-0348;

Rez. (1-312) 779-5833

DR. FRANCIS MAZEIKA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą pirm. ir ketv. 12-4 8-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

Kab. tel. (1-312) 471-3300

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 925-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUMMALA, M.D.
PETER STECY, M.D.
Y. CHRISTOPHER CHIU, M.D.
CESAR J. HERRERA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDES LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (1-312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (1-312) 737-5149
Val. pagal susitarimą
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts, Ill. Ketr. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. (1-312) 776-2880.
Rez. (708) 448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.

Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbama lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (1-312) 585-7755

ARAS ŽLOBIA, M.D.

AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center.
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 1-708-827-0090
Valandos pagal susitarimą

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — širdies, plaučių, kraujų
spaudimo, artrito ir cukraus ligos.
Sąskaitas siunčiame tiesiog į Medicare
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. (1-312) 434-8840 (veikia 24 val.)
Pirm. antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Kab. (1-312) 735-4477;

Rez. (708)246-0067; arba (708)246-6561

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINES LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulecki Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 85 St. Tel. (708) 422-6101
Valandos pagal susitarimą
Pirm. 3 v. p.p.-7 v.v., antr. 12:30-3 v.p.p.
trečd. uždaromas, ketv. 1-3 v.p.p., penkt.
ir šešt. 9 v.v.-12 v.p.p.

DR. A. B. JUCAS

ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
ISSIPLĖTUSIŲ KOJŲ VĖNŲ
IR ŽAIDŲ GYDYMAS
ODOS AUGLIŲ IR KOSMETINĖ
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(1-312) 778-9999 arba (1-312) 489-4441

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybė vidaus ir kraujų ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulecki Road.
Tel. (1-312) 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Pirm. antr., penkt. 12-3 v.p.p., ketv. 2-7 v.v.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS

Dantų Gydytoja
3315 W. 55 St., Chicago, IL
Tel. (1-312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
Išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS

INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
GYDYMAS bei chirurgija
5635 S. Pulecki Rd., Chicago
312-585-1955
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2606
Valandos pagal susitarimą
Vakarais ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. S. LAL

SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
(1-312) 434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Jei nebūtų praeties,

NEBŪTUME, KAS ESAME

Štai sėdime tolimuose nuo Tėvynės kraštuose, ir retkarčiais ateina klausimai, į kuriuos ieškome atsakymų. Kodėl esame tokie, o ne kitokie šiame pasaulio mums užmestame suvirinimo pumde? Kas padeda išsilaikyti savimi? Ir tada žmogus grįžti į pirmąsias dienas, kurios formavo asmens vidų ir augino savybes.

Kažkur iš praeties sugrįžta vaizdai. Štai sėdime didžiule grupė jaunų skautų vėlu vakarų vešlame Lietuvos miško tankumyne prie ramiai liepsnojančio tradicinio laužo. Mažėjanti ugnelė apšviečia draugų veidus, ošiantis pušynas pritaria mūsų tradicinei dainai, prieš išsiskirstant poilsio:

„Ateina naktis... Saulė nuslinko per girias, per laukus, per miškus... Miegok saldžiai, užmiki. Dievs yr' čia“.

Ir dabar, būdamas toli nuo tų miškų ir laukų, vis vien pajunti kažkokią jėgą, padedančią išlikti savimi, išlaikyti meilę savo tautai, rūpestį jos ateitimi. Jei nebūtų praeties, kurią jėga bandė sunaikinti amžini žmonių karai, neturėtume už ko pasilaikyti, kuo pasiguosti ir pasidalinti su tautiečiais.

Tačiau rūpestis neapleidžia mūsų sąžinės. Juk jaunoji tauta neturės tos praeties, į kurią mes, vyresnieji, atsiriame. Kiekvienas jaunas žmogus natūraliai žvelgia pirmyn, ruošiasi šeimai ir geresniam gyvenimui, ypač čia, daugiausia ekonomine gerove susirūpinusiose Vakaruose. Tai kiekvieną valandą mums primena televizija, spaudos reklamos, išpuošti parduotuvų langai. Čia vyrauja lenktyniavimas, bandymas priklausyti svaresnei gyventojų grupei bei suvienodėjimas iki nuobodumo, kol iš to pažadina vis įnešama nauja moda. Pradedame jausti nusvetėjimą.

Todėl čia iškyla klausimas apie istorijos vertę. O mūsų istorija turi kuo sudominti jauną žmogų, nes ji pasižymi pasipriešinimo stiprybe užpuolikiui. Bent taip būdavo iki šiol, kol tauta namie nesuskilo į dvi dalis. Viena tebesinešioja — tiek namie, tiek svetimuose kraštuose — tą garbingą istorijos dalį, mokydama jaunimą apie partizanų, apie slaptą spaudą ir judėjimus. Kita dalis tiesia rankas tik į prabangą ir jos pasilaikymą bet kokiomis priemonėmis, ypač į valdžios galią įsakinėti kitiems, arba apie pa-

bėgimą nuo rūpestių namie ir išitaisydamą patogiuose bei turtinguose kraštuose. Jie jau nesineša praeties su savim ir neperduoda jos vaikams, praetis jiems atrodo nudažyta vien tamais spalvomis. Jie jau nebeturė nei partizanų stiprumo, nei noro išlikti savimi. Todėl čia vyresniąją mūsų kartą staiga apima beviltiškumas, kad išrautas medelis gali jau ir nebeatgyti.

Ir todėl dabar taip svarbu tampa žvilgsnis į žmogaus išorės ir vidaus pasaulius, jų vertybų ir praturtinimą lietuviškoje sieloje. Tikrai šioje gyvenamoje aplinkoje matome didelį skirtumą tarp turtuolių išorės garbinimo, nors jie būtų dvasios elgetos, ir mastytojų, rašytojų, poetų, ieškančių to neapčiuopiamo ramsčio ne tik sau, bet ir augančiai kartai, bandant jiems suteikti progą susimastyti ir apsispręsti.

Galbūt pirmutinis žingsnis, pereinant nuo mąstymo į veiklą, yra bendravimas. Užsėdare namuose ir susirūpinę tik eiline diena, daug nepasieksime, bet išplečiant veiklą ir į ją įtraukiant kuo daugiau jaunų žmonių, sudarysime sąlygas jauniui susipažinti vienas su kitu, susidraugauti. Neutralūs tėvai neužaugins veiklių lietuviškų atžalų, kurie perimtų mūsų retėjančias vadovų gretas. Tam būtinas jaunimo stovyklos, susibūrimai, ansambliai. Ypač dabar, Tėvynėje atsiradus taip neaiškiose sąlygose ir ten aiškiai didėjant nepasitikėjimui išeivija, esame pereinamame laikotarpyje ir turim savo žvilgsnį atkreipti į savas atžalas.

Mūsų pinigines aukos daugiausia būdavo Lietuvos vadavimui ir jos atstatymui. Paskutiniai įvykiai, ypač balsavimo persvara senos galvosenos atstovų naudai, lemtingai nukreipė mūsų pastangas ne į naujųjų vadų palaikymą ten, bet į jaunų patriotų stiprinimą čia. Mes esame tie, kurie čia esančiam jaunimui, o kad jo yra daug ir verto tikros pagarbos, neseniai įrodė Šokių šventė, turėsime padėti išlikti savo tautos aktyviais nariais. Dabar artėja Dainų šventė, ateinančios vasaros stovyklos ir išvykos, taigi su nauja viltimi ir energija stenkimės jiems atstoti tą praeitį, kurioje mes, vyresnioji karta, užaugome, bet kurios jie, deja, neturėjo progos asmeniškai pažinti.

RKV

LEONARDUI ŠIMUČIUI DABAR BŪTŲ ŠIMTAS METŲ

JUOZAS B. LAUČKA

Šių metų lapkričio 6 dieną sukanka šimtas metų, kai Žemaitijoje gimė Leonardas Šimutis, Amerikos lietuvių visuomenės iškilus vadovas, žurnalistas, poetas, organizacinės veiklos skatintojas ir vykdytojas. Tikrai jis buvo daugelio sugebėjimų asmuo, atidavęs visą gyvenimą lietuvių tautai ir Katalikų bažnyčiai.

Atvykęs į Čikagą 1913 m. iš Lietuvos, kun. M. Krušo, kilusio taip pat iš Šilalės, kvietimu, Šimutis tuojau įsijungė į jo širdžiai artimas lietuvių katalikų draugijas. Pradžioje bendradarbiauti spaudoje. Plunksną jau buvo išbandęs Lietuvoje, karts nuo karto parašydamas „Šaltiniui“ ir Kaune ejuosiai „Vienybei“. 1914 metais buvo pakviestas dirbti „Kataliko“ redakcijoje.

Isisteigus Lietuvos vyčiams, matome Šimutį jų pirmose gretose. 1915 metais L. vyčiams nutarus išleisti savo žurnalą „Vyti“, Šimutis pakviestas jo pirmuoju administratorium. „Vyti“ tuo metu redagavo Kazys Pakštas ir Aleksandras Račkus. Visa trijulė labai suartėjo, ir jų draugystė išliko artima visą gyvenimą. Tada visi trys buvo studentai. Račkus išėjo į gydytojus, Pakštas į profesorius, o Šimutis, studijavęs teise ir sociologiją, buvo įtrauktas į visuomeninės veiklos sukūrimą, kuriuose jis pasiliko iki savo gyvenimo pabaigos.

Iki 1916 metų Leonardas Šimutis daug savo laiko ir energijos atidavė Lietuvos vyčiams, L.K. Federacijai, L. K. Susivienijimui, vienuolijoms remti draugijose. Kilus Pirmajam pasauliniam karui, Šimutis rūpinosi talka Lietuvos žmoniems šelpti, o netrukus ir pastangomis Lietuvai atgauti nepriklausomybę. L. K. Federacija įsteigė Tautos fondą — telkti lėšas labdarai ir politinei veiklai. L. Šimutis buvo vienas Tautos fondo vadovų. Buvusio Fondo generalinio sekretoriaus prof. Pakšto teigimu, Tautos Fondo įsteigimas buvo svarbiausias lietuvių išeivijoje įvykis. Jam buvo lemta per energingą ir ištvėringą propagandą tapti didžiausia privatine lietuvių labdarės organizacija. Per keletą metų Fondas surinko 700,000 dol. Anais laikais tai buvo stambi suma, turint

Leonardas Šimutis, 1892.XI.6—1975.IV.17 d.

dėmesyje labai mažą darbininkų atlyginimą, o aukotojų didžioji dalis buvo eiliniai darbo žmonės. Parama teikta diplomatinei veiklai, nukentėjusiems nuo karo šelpti, kultūros reikalams. Finansuotas Informacijos biuras Washington, paremtas Lietuvos dalyvavimas Versalio taikos konferencijoje, remti informacijos biurai Paryžiuje ir Berne, finansuota Amerikos lietuvių delegacijos kelionė į Lietuvą 1916 m. pavasarį.

Eidamas TF sekretoriaus ir vajuos vedėjo pareigas, Leonardas Šimutis bene daugiausia bus paruošęs atsisaukimų į visuomenę ir pats daugybę pranešimų pasakęs vajuos susirinkimuose. 1918 metų kovo mėnesį įvykusiam Amerikos lietuvių seimui Šimutis padarė didelį įnašą. Jis buvo tuometinės Amerikos lietuvių tarybos narys. Atskirai veikė tautininkų-liberalų Tautinė taryba. Po ilgų derybų abi institucijos susitarė dėl suvažiavimo surinkimo ir jo darbotvarkės. Seimas įvyko New Yorke, Ma-

dison Garden didžiuleje salėje. Iš visos šalies susirinko 1,101 atstovas. Leonardas Šimutis išrinktas jo pirmuoju sekretorium. Du trečdaliai atstovų sudarė katalikų organizacijų išrinktieji. Svarbiausias suvažiavimo siekis buvo priimti nutarimus Lietuvos laisvės reikalui ir sudaryti jungtinį vadovaujantį komitetą. 1918 metų kovo mėnesį JAV-se dar nežinota apie Vasario 16-tos nepriklausomybės atsteigimo aktą.

Nutarimas sudaryti vykdomąjį komitetą įvykdytas tik tu metų spalio pabaigoje. Netrukus komitetas padidintas. Nuo katalikų tarp kitų įėjo ir Leonardas Šimutis. Tais metais jis buvo Brooklyne leisto „Garso“, L.k. susivienijimo organo, redaktoriaus. Komitetas išvytė, redaktoriaus funkcijas perėmė Valtys departamentą ir kitas įstaigas. Visur reikėsi Šimutis. Daugiausia pastangų dėta, kad JAV pripažintų Lietuvą nepriklausoma valstybe. To pasiekta tik 1922 metų liepos 26 dieną.

Nuo šio momento Šimutis visas savo jėgas pa. kyre lietuvių katalikų visuomenėje: L. k. susivienijime, K. federacijoje, L. Vyčiuose, spaudos srityje. „Garso“ tada turėjo apie 20,000 skaitytojų, tad buvo plati dirva katalikybės ir lietuviybės idejoms skatinti. Šimučio veikla atitinkamai pastebėta Lietuvoje. Anomis dienomis ten labai vertinti amerikiečiai lietuviai. Stengtasi juos parsikviesti ir į valstybės atsteigimo pastangas įtraukti pagal sugebėjimus bei reikalingumą. Labai anksti į Lietuvą grįžo Julius Kaupas, perėjęs į Lietuvos banko vadovybę. Buvo grįžęs ir Matas Zujus, pasireiškęs spaudoje ir organizacinėje veikloje.

1926 metų pavasarį Lietuvos krikščionių demokratų partija prikabino L. Šimutį būti jos kandidatu į III-į seimą. Šimutis pakluso siūlymams, kandidavo ir 1926 metų gegužės mėn. buvo išrinktas Lietuvos seimo nariu. Persikėlė su jauna šeima į Lietuvą. Veikliai dalyvavo seimo komisijose, bendradarbiau spaudoje. Deja, seimo nariu jis išbuvo tik iki 1927 metų balandžio mėn., kai prezidentas Smetona paleido seimą ir naujų rinkimų nepaskyrė.

„Draugo“ dienraščiui tuo metu reikėjo vyriausio redaktoriaus. Leidėjų žvilgsniai nukrypo į Šimutį. Jis pakviestas grįžti į Čikagą ir perimti „Draugo“ redagavimą. Vyriausio redaktoriaus pareigas Šimutis ėjo nuo 1927 iki 1952 metų, o po to pasiliko redakcijos artimu bendradarbiu dar keliolika metų.

Visą laiką triūsė centrinėse organizacijose. L.k. federacijos centro sekretorium išbuvo 20 metų, L.k. susivienijimo pirminku — 38 metus. 1935 metų vasarą Pasaulio lietuvių kongrese išrinktas naujai įsteigtos Pasaulio lietuvių sąjungos pirmuoju vicepirminku. Tame seime Kaune jis atstovavo Amerikos lietuvių katalikų organizuotai visuomenei.

1940 metų birželio 15 dieną, Sovietų Sąjungai užpuolus ir okupavus Lietuvą, Šimutis buvo tarp patių pirmųjų veikėjų Lietuvos laisvės bylai ginti. Jo iniciatyva L.k. federacija pakvietė kitas patriotines grupes įsteigti bendrą vadovaujantį ar bent veiklą derinantį vienetą — Amerikos lietuvių Tarybą. Neminėsiu šios Šimučio vadovautos organizacijos veiklos Lietuvos laisvės bylai ginti — apie tai galima rasti straipsnio pabaigoje minimuose šaltiniuose. Noriu tik pabrėžti, kad Šimutis vadovavo Tarybai 25 metus,

kasmet perrenkamas toms pareigoms. Toks juo kitų grupių pasitikėjimas akivaizdžiai liudija mūsų „šimtininko“ sugebėjimus vadovauti, jo taktą, jo kantrybę, jo pakantą kitokių nusistatymų žmonėms. Per tuos 25 metus Šimutis vadovavo visoms lietuvių delegacijoms į Baltuosius rūmus, visiems įvykiams suvažiavimams-kongresams, šimtams posėdžių, o kas susikačiūtos, kiek jis prakalbo pasakė įvairiuose suvažiavimuose ir minėjimuose. Neužmirštinas ir jo didžiulis įnašas, įsteigiant 1944 m. kovo mėnesį Bendrąjį Amerikos lietuvių Šalpos fondą — Balfą.

Iš veiklos turėjo pasitraukti tik dėl sveikatos susilpnėjimo. Dar gyvas susilaukė savo darbo įvertinimo. Žinoma, jis būtų buvęs laimingiausias, jei būtų sulaukęs 1991 metų kovo vienuoliktos, kuriai pasiekti jis atidavė visa, ką tik galėjo.

Šaltiniai: Atsiminimai (asm.)

Šimučio „Amerikos lietuvių Taryba“, 1971 m.

Kučo „Amerikos lietuvių istorija“, 1971 m.

Kunigu Vienybės leidinys „Amerikos lietuvių katalikų darbai“, 1943 m.

Pratarties Leonardo Šimučio eilėraščių rinkinyje „Ilgesio valandėlės“, 1988.

NAUJA PAGARBOS GYVYBEI ĮSTAIGOS DIREKTORĖ

Chicago arkidiecezijos vadovybė spalio mėn. pabaigoje paskyrė naują Pagarbos gyvybei įstaigos direktorę — Mary A. Hallan. Įstaiga buvo įkurta kard. Joseph Bernardin pasiūlymu Chicago arkidiecezijoje, kad būtų atkreiptas dėmesys demesys į gyvybės branginimo bei apsaugos klausimus, ypač susietus su negimusiais, nenormaliais gimimais, seneliais, invalidais ir apskritai „niekieno nepageidaujamais“.

Mary A. Hallan yra gimusi Chicagoje, baigusi Šv. Ignaco aukštesniąją mokyklą ir lanko Loyolos universiteto Teisių fakultetą, prieš tai jau gavusi tame universitete bakalaurą iš anglų kalbos. Prieš paskiriant vadovauti Pagarbos gyvybei įstaigai, ji daug laiko ir darbo skyrė labdaros bei kitiems geriams darbams Chicagoje ir apylinkėse.

Mūsų mintys — kaip varnos. Jos renka viską, kas žiba, nepaisant kaip nepatogūs mūsų lizdai darosi su visu tuo metalu juose. Th. Merton

NIEKAM NEREIKALINGI

JURGIS JANKUS

21

Kitam kambario kampe jauna mergaitė rašė mašinėlė. Amerikietis nunešė jai popierius, pusbalsiu kažin ką pasakė ir atsisuko į mus.

— Kuo galiu padėti?
— Mudu kenčiam badą knygų. Atleiskite, kad trukdom, bet nebeiškentėm. Daržinėje ji turi vieną knygą, kurią jau trečią sykį šiandien perskaitė, o aš pats neturiu nė vienos. Gal tamsta turi kokią atliekamą, o gal ir tuose rūmuose kas yra. Vokiečiai be knygų negalėjo gyventi.

Man beabigaant savo bėdas sakyti, jis ištiesė ranką ir pasiaukė vardą ir pavardę. Pasisakiau ir aš. Dar, pasukęs galvą į Živilę, pridėjau:

— Čia Živilė.
Pavardės nežinojau.
— Dživilė, Dživilė, — kartojo amerikietis ir pridėjo:
— Norėjau atspėti tautybę, bet turiu pasiduoti.
— Lietuvė, — pasakiau. — Mes abu lietuviai.
— Tai beveik kaimynai. Mano mama buvo vokiečių. Ji pramokė kiek vokiškai, užtat čia ir sėdžiu. Keistas kraštas ta jūsų Europa. Kiekvienas kaimas turi savo kalbą. Sesuo? — pasuko akis į Živilę.
— Ne, — pasakiau. — Dar net prastai pažįstama. Aš tik vakar vakare atėjau, o ji jau buvo seniau.
— Ar kalbi angliškai? — atsisuko į Živilę. Toji atsisuko į mane.
— Turbūt, kad ne. Vokiškai tai kalba. Tada jis jau vokiškai tą patį paklausė.

— Ne, — kiek sumišusi ir rausdama pasakė Živilė — išmokti tai tikrai norėčiau.
— Jeigu ilgiau čia būtumėm, galėčiau ir aš pamokyti, bet nei jūs, nei aš čia negyvensime. Visi vyksim namo.

— Nam? — abu vienu kartu nustebo.
— O kur daugiau?
— Mes namo grįžti negalim, — užško Živilė.
— Negalit? Visi nori, o jūs negalit. Kodėl?
— Ėmėm aiškinti, kad ir naciai, ir komunistai yra vienodi naikintojai. Vokiečiai užimtas žemes norėjo pasilaikyti tik sau. Žmonių jiems nereikėjo, tik žemės. Rusai taip pat. Jie žino, kurios tautos rusais niekada nevirto, rusais nevirė, tai reikia juos sunaikinti, kad imperijoj neramumo nekeltų.

Živilė išoko su geru pavyzdžiu.
— Ar tamsta žinai, kad vokiečiai žydus naikino.
— Žinau.
— Tai įsivaizduok, kad šį karą laimėjo ne sąjungininkai, bet vokiečiai. Vokietija valdo naciai. Įsivaizduok, kad tamsta esi žydus, kaip nors per karą iš Vokietijos išbėgęs, ar grįžtų į tokią Vokietiją. Amerikietis šyptelėjo:
— Turbūt, kad ne.
— Tai taip ir mes.

Mudu šnekejom vokiškai, tai nežinia, ar visi mūsų žodžiai amerikietį pasiekė. Bent taip, kaip mudu norėjom, kad pasiektų. Jis pasižiūrėjo į laikrodį ir jau angliškai pasakė:
— Gaila, man jau reikia bėgti, bet rasim laiko ir pasišnekėti. Nei šiandien, nei rytoj niekur neišvažiuojam.

O tai su raudonu kryžium pasakė:
— Nuvesk juos į knygų kambarį. — Taip pasakė:

— Į knygų kambarį. Tegu ima, tegu skaito ką tik nori ir kada tik nori.

— Vel, atsigręžęs į mus, mostelėjo ranka, pasakė: — Pasimatysim! — ir išskubėjo.

— Prašom, — pasakė moteris su raudonu kryžium ir pro aukštą suveriamas duris nuėjo pirmą.

Mudu nuėjom iš paskos. Perėjom didelį kambarį, kurio dešinėje buvo mūsų iš lauko matyta veranda. Moteris ėjo greitai, dairytis nebuvo kada, bet mano akis vis tiek užkliuvo sienose porą didelių šviečių keturkampių, kur neseniai turėjo kaboti paveikslai.

Moteris trumpu koridoriuku pasuko į kairę, atidarė duris, įžiebė šviesą, ir Živilė visu balsu aiktelėjo. Gal ir ne visu, bet tokiame tylume bent man taip pasirodė. Į jos aiktelėjimą atsisuko ir moteris su raudonu kryžium. Ne tik atsisuko, bet ir jos rimtas veidas nušvito tokiu šypsniu, lyg ji pati būtų staiga kitu žmogum tapusi.

Visos kambario sienos nuo grindų ligi pat lubų buvo vienos knygos. Vienos už stiklų, kitos palaidos, vienos glaudžiai sugludusios, kitos praretintos lentynose padrikai susivartaliojusios, vienos storos, auksiniais vardais odinėse nugarėlėse, kitos daug kuklesnės, paprastos, šiandieninės.

— Norėčiau tam kambary dieną naktį būti, niekada neišeiti, — akimis po lentynas lakstydamas, pasakė, kodėl taip smarkiai aiktelėjo.

— Kol čia būsite, prašom, paskum ką gali žinoti. Išdrįsau ir aš.

— Kur to turto savininkas? — paklausiau.
— Sumečiau, kad čia jo negali būti. Jeigu būtų, toji moteris nešnekėtų taip, lyg būtų viso to savininkė: „Prašom, vartyk, skaityk, o jeigu nori, tai čia ir būk“.

(Bus daugiau)

JAV LB Svetimo tarybos pirm. Regina Kučienė su narėmis ir lituanistinū mokyklų vedėjomis (kairėje) Maryte Newsom ir (dešinėje) Angele Bailey. Nuotr. R. Kubiliūtės

Įspūdžiai iš Lietuvos Tautodailės instituto suvažiavimo

Gražioje Šiaurinės Kanados gamtoje, sportininko Algio Kerniaus ir jo žmonos Birutės vasarnamyje prie Stirnelės ežero, leidom rudens atostogas. Šias atostogas derinom ir su L. Tautodailės instituto suvažiavimu. Suvažiavimas vyko dailininko Antano Tamošaičio naujoje rezidencijoje Ganoque miestelyje rugsėjo 19 d.

Dail. Antanas Tamošaitis skaito paskaitą Lietuvos Tautodailės suvažiavime; priekyje — Aldona Veselkienė.

Išauso gražus šeštadienio rytas, bekylanti saulė lyg auksu apipildavo medžių viršūnes, dar labiau išryškindama rudens spalvų grožį, tad ir 4 val. kelionė greitai praėjo. Atvažiuo- vę nustebo radę tiek daug suvažiavusių dalyvių, kurie taip pat, grožėdamiesi puikiu rudens oru, besišnekučiavo prie dailininko Tamošaičio sodybos, kurios priekį puošė dailininko originali, savita kūryba. Prie prieangio tako ir balkonėlio jau buvo išdėti trijų liaudies meistrų, atvykusių iš Lietuvos, medžio drožiniai, paveikslai bei smulki keramika.

Pasitiko mus energinga, vi- suomet su šypsena LTI pirmi- ninkė Aldona Veselkienė. Tuoj pat kvietė visus į vidų pradėti suvažiavimą. Viduje atrodė kaip Tautodailės muziejus, o nusilei- dus į kambarį, kur vyko su- važiavimas, didžiausias įspūdis, pamatius margučių piešinių bei pačių margučių ekspozitatus. Visa tai dailininko Tamošaičio rinkinys, kuris jau 36-37 m. Lietuvoje buvo laikomas di- džiausiu, nes vien piešinių dai- lincas Tamošaitis yra paruošęs per 1,500. Margučių rinkinys surinktas iš paskirų margi- nio: J. Jasiūno, J. Gustai- nienės, Matonienės, O. Valai- tienės, G. Urbonienės, R. Daukienės, E. Bulevičienės, D. Petkūnaitės, D. Augustaitytės, L. Sendzikičienės ir kitų. Šia pa- roda dar papildė torontietės Li- lės Nekrošienės ir Ados Vodopa- laitės margučiai.

Suvažiavimą atidarė LTI pirmininkė Aldona Veselkienė. Labai apsidžiaugė narių ir sve- čių gausumu ir supažindino su svečiais iš Lietuvos: medžio drožėjais Algirdu Liepinaičiu, Robertu Jonavičiumi ir Edmun- du Akulausku. Pirmininkė paprasė tylos minutę pagerbti miasią narę Juliją Jurevičiūtę ir mums visiems brangią LTI steigėją bei švietimo vadovę dailininkę Anastaziją Tamošai- tienę.

Šalia einamųjų reikalų šis su-

važiavimas dėmesį skyrė ir margučių dalei. Tad įžanginėje savo kalboje LTI pirmininkė pa- brėžė, kad lietuvių sodiečių velykaičių marginimo papročiai ne tik išliko mūsų tautoje, bet yra sukaupiamos pastangos tęsti ir ugdyti šį meną. Ji teigė, kad nors margučiai ir yra mažo dydžio, bet jų dailė, kaip tau- tinis menas, yra mums labai reikšmingas, kad net dr. Jonas Basanavičius 1909 m. Vilniaus „Viltje“ rašė — rinkite mar- gučius. „Enciclopedia of Modern Art“ yra įdėjęs dailininko An- tano Tamošaičio 1949 m. Mont- realyje suruoštos margučių pa- rodos katalogą. Po įžanginio žo- džio pirmininkė pakvietė LTI-to kuratorių dailininką Antaną Tamošaitį atidaryti margučių parodą ir apie juos pakalbėti.

Suvažiavimo dalyviai, kurių buvo daugiau kaip 50, atidžiai klausė dail. Antano Tamošaičio paskaitos. Savo kalboje dai- lincas paminėjo, kad seniau Lietuvoje nedaug kas rašė apie margučius, kad Tadas Daugir- da 1910 m. buvo vienas iš pirmųjų, kuris net ir savo keletą brežinių įdėjo, o dr J. Basana- vičius 1909 m. savo mokslininkai charakterizuotame straipsnyje skatina, kad reikėtų margučius susidomėti dėl to, kad juose yra tie seni simboliai, kuriais isto- rikai bei archeologai domisi.

Prelegentas tvirtino, kad mar- gučių raštai susideda iš kelių

pagrindinių bruožų, vienas iš tu- brožų tai simbolizmas. Kiek- viena tauta norėtų atrišti mažą praeitis simbolį, taip kaip atri- šo egiptiečių hieroglifus, indėnų bei eskimų įrašus. Su tokiu atri- šimu galima spręsti tęstinumą savos kultūros. Tačiau dar lie- tuvių margučių raštuose reikš- mės nėra išaiškinta, nors vienas kitas trumpai mėgina pasakyti, kad apskritimas — tai saulės simbolis, pusė apskritimo — mėnulio, o įvairūs taškeliai — žvaigždynai. Kiti sako, kad net Marijos ašaros, kadangi margu- čiai yra susieti su krikščio- nybe-katalikybe. Dar Lietuvoje būnant ir kalbant su senais žmonėmis, jie teigėdavo, kad gražūs raštai, o kartais net vardą duodavo kaip aketiniai, arba sakėdavo, kad raštai, kurie susidėjo iš abiejų pusių ir buvo sujungti margutyje, tai draugys- tės simbolis, o jei raštas kaip S raidė, tai susidraugavimas, jeigu grandies per visą margutį, tai gyvenimo tęstinumas ir t.t.

Savo kalboje dailininkas Tamošaitis ipynė ir įdomius momentus jo asmenišką prisidė- jimo prie aiškinimo senovės raštų simbolikos bei jos tęsti- numo, pavyzdžiui, kai generolas Nagevičius 1931-32 m. kasinėjo Aukuos piliakalni, paprasė, ar galėčiau išaiškinti raštų prasmę rastose iškaskose. Ar tie raštai turi kokią nors tąsą, ar jie yra panašūs į dabar vartojamą lietu- vių ornamentiką. Jeigu yra, tai reikiška, kad šita kultūra tęsiasi šimtmečius.

Savo kalboje jis skatino neap- leisti šios dailės, tuo pačiu kurti ir naujus raštus, duoti jiems var- dą. Rengti margučių parodas. Išrinkti parodų gražiausią mar- gutį, įvertinant ją pagal raštų įvairumą, jų kompoziciją, spalvų turtingumą ir tokiu būdu paskatinti margučių mar- gintojus ir praturtinti šią tauto- dailės šaką.

Po paskaitos buvo vaišės ir margučių parodos apžiūrėjimas. Antroje suvažiavimo dalyje susi- rinkimą atidarė LTI pirmininkė Aldona Veselkienė, o toliau su- srinkimą pravedė Albinas Paš- kevičius, LTI tarybos pirmi- ninkas, kuris paprasė Vidą Rimienę šiam suvažiavimui pirmininkauti, o Birutę Na- gienę sekretoriauti. Į LTI-to Garbės narius buvo pakeliama dail. Anastazija Tamošaitienė ir LTI kuratorius dailininkas An- tanas Tamošaitis. A. Paš- kevičius įteikė žymenį A. Tamo- šaičiui. Susirinkimas vyko sklandžiai su metiniais pranešimais iš tų kolonijų, kur LTI turi savo skyrius, bei pavienių asmenų, kur skyrių nėra. Įdomu buvo išgirsti Vidos Rimienės pranešimą apie įsteigimą Lemonte, PLB centre, Tau- todailės muziejaus ir Audimo studiją Balzeko muziejaus pa- talpose. Atrodo, kad metų bė- gyje kiekvienas skyrius prisidė- jo prie tautodailės puose- lėjimo savoje ar tarptautinėje plotmėje. Aš buvau labai dėkinga, gaudama suvažiavimo įgaliojimą įteikti dvi knygas

dailininkų Anastazijos ir An- tano Tamošaičių „Lithuanian Sashes“ ir Vytauto Aleksandro Jonyno „Anastazija Tamošai- tienė“ garsiam Tekstilės muzei- jui Washingtone, D.C., bei pačių autorių Anastazijos ir Antano Tamošaičių pasirašytą knygą „Lithuanian Sashes“ Amerikos ambasadoriaus Lietuvai Darryl Johnson žmonai Kathleen John- son, kuri taip pat yra kilimų audėja.

Po pranešimų suvažiavimą pasveikino svečiai iš Lietuvos. Algirdas Liepinaitis papasako- jo, kad jie čia atvyko „Nemuno“ galerijos kvietimui. Labai apsi- džiaugė gavę pakvietimą daly- vauti suvažiavime ir nuoširdžiai padėkojo už visokeriopą globą Aldonai Veselkienei ir dail. An- tanui Tamošaičiui. Robertas Jonavičius Lietuvos Tautodailininkų sąjungos Kauno skyriaus vardu įteikė LTI pirmi- ninkei Aldonai Veselkienei Kauno „Marginių“ išaustą rankšluostį su Himno tekstu ir ornamentiniais raštais pakraš- čiuos.

Po diskusijų Tarybos rinkimai vyko sklandžiai, aklamacijos būdu. Pirmininku ir toliau su- tiko būti Albinas Paškevičius, sekretore Birutė Nagienė ir aštuoniolika kitų narių. Egzekutyvinis komitetas lieka toks pat: Irena Meiklejohn, Ieva Adomavičienė, Aldona Vai- tonienė, Ilona Tarvydienė, LTJ- to pirmininkė Aldona Ve- selkienė, vicepirmininkė dr. Angelė Kazlauskienė, sekretorė Irena Meiklejohn, išdininke Ieva Adomavičienė, kuratorius ir švietimo vadovas dailininkas Antanas Tamošaitis.

Užbaigę susirinkimą, vėl vaišinosės. Po vaišių buvo dar vienas įspūdingas suvažiavimo momentas, kada, lydimi dail. Antano Tamošaičio, nužingsnia- vom už kelių gatvių į įsikūrusią Lietuvišką seklyčią. Tai įdomus klaucinio tipo pastatas, kuris dailininko rankose tapo Lietuviška seklyčia ir mūsų tautodailės širdis. Seklyčioje kiekviena detalė užbaigta. Vie- nam kampe dail. Tamošaičio motinos ratelis, pasipuošęs verpste, ant sienų paveikslai,

CLEVELANDO ŽINIOS

PRADEDAMOS JAUNIŲ KREPŠINIO TRENIRUOTĖS

Clevelando LSK „Žaibo“ jau- nių krepšinio treniruotės prade- damos šeštadienį, lapkričio 14 d., 12:30 val. p.p., po pamokų liuanistinėje mokykloje. Treni- ruotės vyks Dievo Motinos pa- rapijos salėje ir, sąlygoms leidžiant, ateityje vyks tuo pat laiku šeštadieniais. Berniukai nuo 6 iki 14 metų (imtinai) kvie- čiami registruotis naujam sezo- nui. Ypač skatinami šion pro- gramon jungtis nauji, iki šiol dar nepriklausę berniukai. Treni- ruotės vyksta keliuose grupėse, suskirstytose pagal žaidėjų am- žių. Planuojama šį sezoną daly- vauti lietuvių žaidynėse bent su dvejomis komandomis. Treni- ruotėms vadovaus LSK „Žaibo“ pirmininkas Vidus Tatarūnas ir kiti treneriai. Informacijas tei- kia V. Tatarūnas, tel. 486-7916.

smūkeliai, abrusinyčia-rank- yšluostinė, indams ir šaukštams išdrožinėta lentyna, molinis aso- tis. Net ir durys pasipuošusios geometriniais raštais. Staiga žvilgsnis užkliuva už ramiai sto- vinių staklių, kurias puošia a.a. dailininkės Anastazijos Tamošaitienės biustas. Jos rankos papuošė išseivijos jaunimą spalvingais tautiniais rūbais, gobelenai ir paveikslai puošia privačių kolektyvų bei muziejų sienas, o išspausdintos knygos amžinai liks mūsų kultūroje. Ir kaip gaila, kad ši kilni moteris — dailininkė, audėja, autorė per tiek metų ne- buvo pagerbta Lietuvių Bendro- menės kultūros premija.

Tuo baigėsi suvažiavimas. Padėkoję šeiminkams, išsi- skirstėm. Buvo džiugu išgirsti, kad LT Institutas ir toliau gy- vuos išseivijoje. Bandys glaudžiai bendradarbiauti su Lietuva, o Ganoque LTI centras su Lietuviška seklyčia dar ilgai skleis lietuviškos tautodailės spindulius išseivijai.

Elvyra Vodopaliene

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar Parduodant
- Greitas ir Sažiningas Patarnavimas
- MLS Kompiuterių ir FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas veitui
- Perkame ir Parduodame Namus, Apartmentus ir Žemę.
- Pensininkams Nuolaida.

REAL ESTATE

BELL-BACE REALTORS
J. BACEVICIUS
6529 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60629
(312) 778-2233

INCOME TAX — INSURANCE

- Namų pirkimas ir pardavimas
- MLS kompiuterių ir FAX pagalba
- Veitui namų įvertinimas
- Greitas ir sažiningas patarnavimas
- Visi agentai kalba lietuviškai
- Nuolaida pensininkams

REALMART, INC.
6602 S. Pulaski,
Chicago, IL 60629
312-585-6100

BALYS BUDRAITIS

Asmeniskai patarnauja įvairių nuosavy- bių pirkime bei pardavime, mieste ir priemiesčiuose. Suinteresuoti skam- binkite BUDRAIČIUI
Bus. 312-585-6100, res. 312-778-3971

FOR SALE

Motel by owner; 16 nice brick units; 2 bedrm. home off inter- state. Motel and home \$175,000 cash. Call 815-265-4172

Century 21

DANUTĖ MAYER
284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti na- mus, kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sažiningai ir asmeniškai patarnaus. Įkainavimas veitui.

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. — (708) 424-8654
(312) 521-8654

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI

Turite Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir saži- ningai.

312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPITIS

Moving — Kraustymas

Profesionalus patarnavimas prieina- momis kainomis. Jums patogiu laiku. Draudimas garantuotas. Kreiptis: Vytas: tel. 312-436-5219 Gediminas: tel. 312-925-4331

Richard Hanus, adv.

Imigracijos įstatymų žinovas
Pirma konsultacija — veitui
205 W. Randolph, Suite 2100
Chicago, IL 60606
Tel. 312-357-0033

Parduodamas mūrinis namas arti Pu- laski ir 70 St. Tik \$75,000 2 ar 3 mieg. kamb., cent. šald. Labai svarus; 2 auto garažas. Skambinti: Rimas Stankus RE/MAX Results, 312-586-5959

IEŠKO

Norū pirkti skalblamą mašiną gerame stovyje. Gali būti ir seno- viško modelio. Skambinti: 708-423-0012

Studentė su 3 mažamečiais vai- kais nori pirkti pigų, senosio modelio automobilį, gerame sto- vyje. Skambinti nuo 7 v.v. arba savaitgaliais. Tel. 708-863-2816.

U.S. Savings Bonds Make Great Gifts.

A public service of this newspaper

MOVING—KRAUSTYMAS Pirmadienį, lapkričio 9 d.

galime pervedti įvairius daiktus (šaldytuvus, dujines ply- teles, skalbimo mašinas, baldų kompleksus ir t.t.) už žemesnes, negu paprastai, kai- nas. Skambinite Gedimnui tel. 1-312-925-4331

KOJŲ LIGŲ SPECIALISTAI VYKSTA Į LIETUVĄ

Trys Bostono apylinkių gydy- tojai: dr. Kenneth Leavitt, dr. Brian Zinsmeister ir dr. Eliza- beth Vulcanich, š.m. lapkričio mėn. pradžioje savomis lėšomis vyks į Lietuvą padėti tenykš- čiams gydytojams susipažinti su naujausia kojų operacijų proce- dūra, naudojama Amerikoje. Lietuvoje ši trijų specialistų grupė ruošiasi išbūti 8 dienas, lankysis Vilniuje ir Kaune, kur universiteto ligoninėse skaitys paskaitas ir darys operacijas.

Visi trys minėti gydytojai dir- ba New England Memorial ligo- ninėje. Juos į Lietuvą pasikvietė dr. M. Končius, vyriausias Vil- niaus universiteto klinikų sku- bios pagalbos skyriaus vedėjas, šią vasarą lankęsis Wincester ligoninėje. Kadangi dr. Leavitt gerai kalba vokiškai, tarp jo ir dr. Končiaus netruko užsimeg- ti šilti santykiai.

Iš dr. Končiaus sužinota, kad Lietuvoje daromos būtiniausias kojų operacijos, tačiau įvairioms chroniškomis ligoms ar net luo-

šumui atitaisyti trūksta specia- listų ir svarbiausių operacijoms priemonių. Dėl to šie amerikie- čiai gydytojai ne tik aukoja savo laiką ir patys apsimoka kelionės į Lietuvą išlaidas, bet taip pat su savimi vežasi šešias didžiules dėžes įvairių medicininių reik- menų: operacinių įrankių, tvarsčių, vaistų ir t.t. Visa tai padovanojo didžiosios Amerikos vaistų firmos: Johnson & John- son, Upjohn, Baxter, Syntex, Pfitzer, Glaxo. Daug medicini- nių reikmenų paaukojo ir New England Memorial ligoninė, o Wilmingtono, MA pramonin- kas Edward Parker pažadėjo pa- dovantoti šiam tikslui tokia pat sumą pinigų, kokia surinkta iš kitų miesto verslininkų. Už su- rinktus pinigus bus perkami įvairūs operaciniai įrankiai Lie- tuvos ligoninėms.

International Medassist, Inc. iš Belmont, MA padeda koor- dinuoti ir pasiruošti gydy- tojų-specialistų kelionei.

Kores.

Dr. Maris J. Lans

announces the opening of his office for the General Practice of Dentistry Marlow Heights Shopping Center 4165 Branch Avenue, Suite 201 Marlow Heights, MD 20748

(301) 423-3031

(formerly the office of Dr. Aaron Stoner)

48 Hour Complete Denture Service Available by appointment

Lab technician on premises Fridays and Saturdays for same day relines and repairs

DON'T SPEND IT ALL - SAVE SOME AT

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

Chartered and Supervised by the United States Government

2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO, ILLINOIS 60608 PHONE (312) 847-7747

INTERNATIONAL TRAVEL CONSULTANTS

Organizuojame grupines ir individualias keliones į Lietuvą ir visus kitus pasaulio kraštus žemiausiomis kainomis.

CARGO — siunčiame oro linija „ŽAIBAS“ — virš 10 skirtingų paketų pasirinkimas su garantuotu pristatymu į namus Lietuvoje per 10 darbo dienų.

5525 South 79th Avenue Hickory Hill, Illinois 60457 Telefonas (708) 430-7272

223 Kalvarijų gatvė Vilnius, Lietuva Telefonas 350-115 ir 778-392

Anglų Kalba Sekmingai Darbuotis Universitete Ir Profesijose

The University of Illinois at Chicago Tutorium in Intensive English (Intensyvūs Anglų Kalbos Kursai)

- keturių lygių dėstymas vyksta ištisus metus
- mažos grupės su profesionaliais ESL dėstytojais
- dėstymas surištas su kompiuteriais ir įvairiomis vaizdinėmis priemonėmis
- patarimai imigracijos reikalais; 1-20 vizos studen- tams
- visi studentai laiko TOEFL egzaminus, kurie bus užskaitomi Illinoisaus Universiteto
- papildomi kursai: TOEFL Paruošimas, Kalbos Įgūdžiai Pažengusiems

Dėl platesnės informacijos, kreipkitės į:

The University of Illinois at Chicago The Tutorium in Intensive English (M/C 324) Box 4348, Chicago, IL 60680 USA (312) 996-8098/Dr. Boca

Deja, universitetas negali duoti finansinės paramos.

Linų muziejus prie Upytės.

Nuotr. Jono Tamulaičio

Kitokios Lietuvos ilgesys?

AURELIJA M. BALAŠAITIENĖ

Nuo pat Lietuvos seimo rinkimų dienos nepasitraukiau nuo savo kompiuterio, godžiai gaudydama žinias, dalį jų versdama į anglų kalbą, kad lietuviškai nesuprantančius elektroninio tinklo narius pasiektų naujausias ir tiksliausias žinios. Jei Lietuvos laisvės troškulyje jau buvo pasotintas didvyriškų pasitraukimo iš Sovietų Sąjungos, nepaisant dar daugybės tankų ir tebesiauciančių „saugumiečių“, tai į seimo rinkimus žiūrėjome kaip į mūsų vilčių galutinį įgyvendinimą. Rinkimų dieną mūsų visuomenė, ne visada naudojantis tiesioginiais šaltiniais, sklido įvairūs gandai, bet graudus faktas lieka faktas, kad jau buvę komunistai laimėjo seimo balsų daugumą.

Pasiekia mus ir kitos žinios. Neužtenka komunistų laimėjimo skausmo. Prie jo dar prisidėjo ir gamtos stichijos nelaimė – didžiulė sniego pūga Lietuvoje išvertė sunkaus šlapio sniego naštos nepakėlusius medžius. Nuvirtę medžiai nutraukė telefono ir elektros laidus, užpustė kelius ir gatves, sustabdė susi-

siekimą traukiniais. Mokslinkininkai spėlioja, kad išnaikinta keliolika hektarų miško. Tuo tarpu Algirdas Brazauskas paskelbė viešą padėkos deklaraciją „pasitikejimą parodžiusiems Lietuvos žmonėms, ypatingai jaunimui ir kaimui“. Reaguodami į tą deklaraciją, ketvirtadienį Vilniaus Dailės Akademijos studentai suruošė sarkastišką protesto demonstraciją su tokiais plakatais, kaip „Tėvas Stalinas siunčia savo sveikinimus Kubai, Kinijai, Tadžikistanui ir Lietuvai“, o eisenos pradžioje svirduliuo Lenino statula. Lukiškių aikštėje buvo išstatytas kartoninis Lenino biustas. Aplink jį sukinėjosi demonstrantų būreliai. Panašias protesto eisenas surengė ir Vytauto Didžiojo universiteto studentai Kaune.

Pasklido gandas, kad sustabdytas rusų kariuomenės įvedimas iš Baltijos kraštų. Vakar dienos (spalio 29) kompiuterio pranešime sakoma, kad Rusijos prezidentas Jelcinas paskelbęs dekretą, kuriuo rusų kariuomenės atitraukimas iš Baltijos

kraštų sustabdomas iki to laiko, kol tarp vyriausybių bus pasirašytos kariuomenės pasitraukimo procedūros sutartys. Vadinasi, kad kariuomenės išvedimas nėra atšauktas, tik atidėtas, kol bus atlikti tam tikri formalumai. Aišku, toks delsimas nėra naudingas, bet taip pat negalima tvirtinti, kad pasitraukimas atšauktas. Net ir Algirdas Brazauskas savo deklaracijoje pareiškė dirbsias „pilnai Lietuvos respublikos nepriklausomybei, reikalaus visiškai rusiškos kariuomenės atitraukimo ir kompensacijos už Lietuvai padarytą žalą“.

Ministras pirmininkas Aleksandras Abišala spaudos konferencijoje pareiškė, kad jo tolimesnis buvimas vyriausybės priešaky yra abejotinas, nes, esant komunistų persvarai parlamente, bendradarbiavimas gali būti sunkus. Vytautas Landsbergis spaudos konferencijoje pasisakė, kad jis neatsisakys kandidatuoti į Lietuvos prezidentus.

Tuo tarpu respublikos viduje didžiulis sąmyšis. Šalia šilumos ir karšto vandens neturėjimo, buitinių prekių trūkumo ir visuotinės ekonominės krizės, vešli piktžolė pražydo audrų draskomame Lietuvos daržyje: suvedinėjamos sąskaitos, pavyduoliai šmeižtų kampanijos priemonėmis naikina savo konkurentus, šalina juos iš tarnybų, keičia teisiškai priimtus muziejų statusus. Graudu, kad nesantaika ir stoka vienybės per daugelį dešimtmečių patvirtina vieną neigiamą lietuviško charakterio ypatybę: visišką stoką solidarumui ir nepajėgumą vieningai dirbti bendram labui. Atrodo, kad ir mūsų himno žodžiai nieko nereikšmia, nors jie yra dažnai kartojami: „vardan tos Lietuvos vienybė težydi“. Ne paslaptis, kad ir išeivijoje didžiosios organizacijos retai tepajėgė bendradarbiauti, daug energijos išleikvojusios konkurencijai ir lenktyniavimui bei prestižo gaudymui.

Mes per ilgus išeivijos dešimtmečius kurdami Lietuvos meilę mūsų plačiame pasaulyje pasisklaidžiusioje visuomenėje, stengėmės patriotiškai auginti naujasias kartas, trokšdami laisvės ir demokratinės santvarkos savo iškankintai tėvynei. Ir koks buvo mūsų džiaugsmas, jai atgavus nepriklausomybę! Net ir tie, kurie jau buvo atitrūkę nuo lietuviško kamieno, pradėjo jį masiškai grįžti. Tai daugelio dešimtmečių svajonių išsipildymas, tėvynės meilės išugdyto išpareigojimo vaisių apvainikavimas. O kas dabar? Panagrinėkime „tėvynės“ sąvoką. Juk tėvynė nėra vien žemės plotas, vien neapgyventa, plyna teritorija. Tėvynė yra joje gyvenančių

x Pratešė prenumeratą su 20 dol. auka: Vincas Paviličius, Chicago, Ill., Alfonsas Moliejus, Highland, Ind., Eug. Pakulis, Rehoboth Beach, De., P. Neniū, Union Pier, Mich., Renius Dičius, La Grange, Ill., Anthony Foliū, Chicago, Ill., Leokadija Tveras, Chicago, Ill., Kazys Markus, Melrose Park, Ill. Dekojame.

20 dol. — Jerome Jankus, Chicago, Ill.; Vincent Gruzdys, St. Petersburg, FL; Stasys Krosniūnas, Sherwood, OR; Jonas Kemeža, Waterbury, CT; Zigmantas Mockus, Rodney, Kanada; Ona Dambrauskas, Lemont, IL;

16 dol. — Kazys Balas, Cleveland, OH.

Už Kalėdų sveikinimo korteles po 20 dol. ir už laimėjimų bilietėlius po 10 dol. aukojai: Jūratė Maurukas, Lemont, IL; Birutė Bilvaisas, Lawton, OK.

žmonių ir teritorijos nedalomas junginys. Taip, Lietuva dabar neva laisva, bet jos žmonių giliai sužalota dvasia vis dar juos tebeilaiko vergo psichikoje: nuo komunistų kentėje, savo laisva valia į valdžią sugrąžino tuos, kurie penkis dešimtmečius tautą engė, tarnavo Kremlui ir „vykdė Stalino konstituciją“, KGB-stų ir jų užverbuotų šnipų priežiūroje. Kas bus dabar su privatizacija, prekyba, verslu, bendro verslo įmonėmis, užsienio kapitalo investavimu? Kas dabar drįs rizikuoti savo pinigais, jais pirkti žemės apdirbimo padargus ir traktorius, žemę atgavusiems giminaičiams? Ar tam, kad jie ir vel būtų perduoti „kolūkinėi“ sistemai. Mačiau, kaip ūkiai ir sodybas buvo sunaikinę kolchozai, kaip „organizatoriai“ išgabeno svirnius, nusavino klėtis, sunaikino visa tai, kas buvo laisvo ūkininko prakaitu uždirbta ir įsigyta.

Jaučiu, kad mano „maironiška“ meilė Lietuvai pradeda blėsti — iš stipriai degančio ugniakuro lieka žaruojančių pelenų krūvelė. Skaudi man ir mano šeimoje patriotiškai auginto jaunimo reakcija į tokį Lietuvos balsuotojų sprendimą... „Kitokios Lietuvos ilgesys“ — taip Bronys Raila pavadinavo vieną iš savo parašytų knygų. Taip, mummyse visada buvo kitokios Lietuvos ilgesys. Ir kaip baisu, kad mūsų ilgesį ir svajones užpylė staiga komunistinė derva...

Tuo tarpu saugokime savo ilgus dešimtmečius išsaugotas kultūrinės vertybes ir archyvus, nesukbėkime į Lietuvą gabenti mūsų taurių žmonių palaikų, nedovanokime nieko, kas yra brangu, kad viso to neprarastume, nes atkurti jau nebepajėgsime. Kantriai laukime kitokios Lietuvos...

Menas yra tiktas, kuris mus riša su Dievybe.

G. Ebers

LABAI SUMAŽĖJO OZONO SLUOKSNIS

Virš Pietų ašigalio pastaruoju metu labai suplonėjo ozono sluoksnis, ir dėl to mokslininkai pareiškė ypatingą susirūpinimą. Ozonas buvo matuotas instrumentais, išskeltais į atmosferą specialiais balionais, kuriuos paleido Nacionalinė vandenynų ir atmosferos tyrimų administracija. Ozono matavimas Dobson vienetais: t.y. tam tikras oro „stulpas“, kuriame matuojamas ozonas. Šiuo atveju ozono būta tik 105 Dobson vienetai, kai tuo patiu metu 1991 m. — 120 vienetai.

Matavimai, atlikti satelitu, taip pat atrado ozono skylę virš Pietų ašigalio. Plotas, kuriame ozonas labai sumažėjęs, apima maždaug 8.9 milijonus kvadratinų mylių ir yra daug didesnis už anksčiau buvusį. Spalio mėn. pabaigoje Europos kraštų gamtos saugos pareigūnai, susirinkę Luksemburge, nutarė siūlyti, kad būtų visiškai sustabdytas chemikalų, naikinančių ozoną, vartojimas. Europos Bendrijos atstovai taip pat pasiūlė į ozonui pavojingų chemikalų sąrašą įtraukti dar kai kuriuos kitus, iki šiol leistus naudoti. Kaip žinome, ozonas sulauko ultravioletinius saulės spindulius, kurie sukelia odos vėžį žmonėms ir kenkia pasėliams.

Lapkričio 23 d. Kopenhagoje vėl susirinko daugelio pasaulio šalių gamtos saugos įstaigų atstovai ir stengsis atrasti būdus sustabdyti ozono sluoksnio skystėjimą, tuo pačiu apsaugant mūsų planetą nuo vis didėjančių pavojų iš erdvių.

D.B.

Kai žmogus myli, jis tiki, kad jo meilė, ir tikrai ji viena, nusišė net anapus gyvenimo, o kas jam amžina, tas brangiausia už viską, kas turi laiko ribas.

Č. Grincevičius

DRAUGAS, penktadienis, 1992 m. lapkričio mėn. 6 d.

Menas yra žmonių sielos su-
telktas medus, sunėstas vargo ir
darbo sparnais.

Th. Dreiser

Tikras meno šūkis privalo
būti: menas grožiui, o grožis
gyvenimo tobulumui.

Stasys Šalkauskis

Buv. Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų sąjungos valdybos nariui, VI Mokslo ir Kūrybos simpoziumo organizatoriui, lietuvių inžinierių veiklos puoselėtojų

INŽ. JUOZUI RIMKEVIČIUI

mirus, skaudaus liūdesio valandoje žmonai poniai ALDONAI ir artimiesiems, nuosirdžią užuojautą reiškia

ALIAS Centro valdyba
ALIAS Čikagos skyrius
„Technikos žodžio“ Spaudos sekcija

A.†A.

JUOZUI BALŠAIČIUI

Lietuvoje mirus, jo seseriai MARIJAI KRUOPIENEI su šeima ir visiems giminiams reiškiamė gilią užuojautą.

Henrikas ir Nancy Čepai
Antanas ir Aniceta Januškos
Benediktas ir Adelė Povilavičiai
Jonas ir Antanina Starinskai

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue
Telefonai — (1-312) 523-0440 ir (1-312) 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — (1-312) 927-1741-1

4348 S. California Avenue
Telefonas — (1-312) 523-0440

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS

Laidotuvių direktoriai nuo 1916 metų praneša kad atidarė naujus laidotuvių namus

6541 S. KEDZIE
Marquette Parke

Kiti S. C. Lack laidotuvių namai:
11028 Southwest Hwy. * Palos Hills
9236 S. Roberts Rd. * Hickory Hills
2424 W. 69 St. * Chicago

Visų telefonas: 708-974-4410

PETKUS IR SŪNUS MARQUETTE FUNERAL HOMES, LTD.

Marquette Funeral Home
2533 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
1-(312)-476-2345

Hills Funeral Home
10201 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
708-430-4455

Petkus-Butkus Funeral Home
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-652-1003

Laidotuvių namai Chicagoje ir priemiesčiuose.

Visus laidotuvių namus galite pasiekti skambindami 1-(312)-476-2345

ANTHONY B. PETKUS DONALD M. PETKUS
DONALD A. PETKUS

AMERICAN TRAVEL SERVICE
9439 S. KEDZIE AVENUE
EVERGREEN PARK, IL 60642
TEL (708) 422-3000
FAX (708) 422-3163

Jau daugiau, negu 25 metai, kai mūsų agentūra organizuoja grupines ir individualias keliones į Lietuvą ir kitus kraštus geriausiomis kainomis. Maloniai ir sąžiningai jus aptarnausime. Informacijai skambinti: 1-708-422-3000. Darbo val.: pirmad., antradi., ketvirt. ir penkt. 9 v.r.—5 v.p. Trečd. 9 v.r.—7 v.v.

DOVANOS IR PARAMA ARTIMIESIEMS LIETUVOJE

VAISTAI
Pristatme įvairių rūšių receptinius ir visus kitus, Vakarų Europoje gaminamus, vaistus.
Receptai nereikalingi, jei žinomas vaistų pavadinimas.

MAISTAS
Sluatinys Nr. 10.
Praktiškas ir įvairus maisto siuntinys. Konservuota mėsa (6 dėžutės), 1 sv. margarino, 1 stiklinė tirpstantios arbatos, 1 stiklinė tirpstantios kavos, 2 sv. pupelių kavos, 4 sv. cukraus, 2 sv. sūrio, 1 dėž. saldaus pieno, 2 dėž. šprotų, 1 dėž. saldainių, 2 lt. valgomos alyvos, 4 sv. geros rūšies dešros, 1 butelys alkoholinio gėrimo. \$130.

RŪBAI
Vietoje rūbų, avalynės, medžiagų siuntimo mes patariame pervesti tam tikslui skirtą sumą pinigais, doleriais, markėmis. Bus praktiškiau ir naudingiau dovanų gavėjams. Mes galime tai padaryti greitai ir taupiai.
Parduodame „Olympia“ (portable) rašomas mašinėles ir „Optima“ (portable electronic) raš. mašinėles su lietuvišku šriftu.
Sudarome testamentus, pervedame palikimus į Lietuvą arba kitus kraštus klientui pageidaujama valiuta, atliekame finansines ir kt. banko operacijas. Patariame ir atidarome „Offshore“ deponito sąskaitas įvairia valiuta, tarpininkaujame vakarų bendrovių, „investment trusts“, „unit trusts“ akcijų įsigijimui ir kt. įvairių dokumentų sudaryme.

BALTIC STORES & CO.
(Z. Juras, V. Juras).
11 London Lane, Bromley,
Kent, BR1 4HB, England.
Telef. 081-460-2592.
Fax. 081-318-7643.

TIK PER ANGLIJĄ GREIČIAU IR TAUPIAU.

APLINK MUS

x Lietuvos generalinis konsulas Chicagoje Vaclovas Kleiza lapkričio 5 d. išskrido į Lietuvą, kur su kitais išeivijos konsulais dalyvaus pasitarimuose su vyriausybe ir pasiinformuos dabartinės situacijos klausimais. Lietuvoje V. Kleiza išbus 5 dienas.

x Audros Kubiliūtės romanas jaunimui greitai bus atspausdintas. Rašytoja dalyvauja Ateities savaitgalio literatūros vakare, kuris bus Jaunimo centro kavinėje 7:30 v.v. penktadienį, lapkričio 13 d. Ateities savaitgalio paskaitos šeštadienį vyks Jaunimo centro Čiurlionio galerijoje, o sekmadienį – Ateitinių namuose Lemonte.

x Šv. Šeimos vilos metinis kalėdinis bazaras-mugė bus šeštadienį, lapkričio 14 d., nuo 9 iki 4 val. p.p. vilos sodyboje, 12375 McCarthy Rd., Lemonte. Bus pardavinėjami seselių ir kitų namiškių pagaminti rankdarbiai, šilti ir šalti užkandžiai, numatoma ir kitokios pramogos. Visas pelnas skiriamas senelių namams paremti. Kviečiame dalyvauti.

x Vacys Garbonkus, Burr Ridge, Ill., Kazimieras Sadauskas, Hot Springs, Ark., Frank Jonelis, Rockford, Ill., A. J. Kuprėnas, Rancho Palos Verdes, Cal., Petras Palys, To-byhavna, Pa., W. Misianas, Elizabeth, N.J., Vyt. Gutauskas, Harbert, Mich., Stasys Šidlauskas, Springfield, Ill., R. Predkelis, Huntington Beach, Fla., gražino laimėjimų šaknelės su 25 dol. auka. Dėkojame.

x Operos balius bus lapkričio 14 d. Jaunimo centre. Jame meninę dalį atliks Operos choras, kurį diriguos **Ričardas Sokas**. Solo partiją dainuos sol. **Algirdas Brazis**. Jiems akompanuos **Manigirdas Motekaitis**. Girdėsime naujus kūrinius, kurie čia dar nebuvo dainuoti. Baliaus pradžia 6:30 val. vak. Čia bus išrinkti ir penki laimingieji bilietai, tad jau pats laikas gražinti laimėjimų bilietų šakneles. Šokiams gros **Ričardo Soko** orkestras. Jaunimo centre visa naktį mašinas saugos policija. Kviečiame dalyvauti balijuje ir tuo padėti išsilaikyti mūsų Operos vienitui. Stalus arba tik vietas prašome užsisakyti pas Operos vicepirm. **Jurgį Vidžiūną** šiuo telefonu: 312-767-5609.

x Mirė Alfonsas J. Simonaitis, dipl. teisininkas, gyv. Rockford, Ill., anksčiau gyvenęs Marquette Parke, Chicagoje. Vėlonis gimė Pamušio k., Joniškėlio valsč., Biržų apskr. Laidotuvių tvarka bus paskelbta vėliau. Nuliūdime liko: žmona Aldona Stonytė-Simonaitienė, dukra Audronė Gaižiūnienė, žentas dr. Andrius Gaižiūnas, vaikaičiai Audra ir Andriukas. (sk)

x Klientų pagėdavimu, kalėdinių siuntinių į Lietuvą priėmimas pratęsiamas iki lapkričio 10 d. Kaina laivu nuo 58 ct. už svarą, lėktuvu nuo \$2.50 už svarą. **Atlanta I.E., 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-434-2121**; iš toliau tel. 1-800-775-SEND. (sk)

x 55 SVARŲ MAISTO ŠVENTĖMS: įvairių produktų rinkinys – \$98; 22 šv. mažesnis paketas – \$65; 22 sv. mėsos produktų ir aliejus – \$98. Prie visų siuntinių galite užsakyti aspiriną ir vitaminų. **Transpak, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.** (sk)

x NAMAMS PIRKTI PASKOLO duodamas mažais mėnesiniais įmokėjimais ir priėmiamais nušimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road – Tel. V17-7747.** (sk)

x Renatos ir Lino Kučų pirmgimis sūnus buvo pakrikštytas spalio 11 d. Philadelphiaje Aleksandro-Lino vardais. Krikšto tėvai: Viktorija Kučaitė-Siliūnienė ir kun. Kazimieras Stewart. Krikšto sakramentą suteikė Šv. Andriejaus parapijos klebonas kun. Timotiejus Burkauskas. Krikštynų vaišėse dalyvavo apie 120 asmenų. Iš Floridos atvyko Renatos teta ir pussešerė; iš Chicago seneliai Viktoras ir Regina Kučai, Dariaus Siliūno šeima ir Vladė Siliūnienė.

x Dr. Nijolė Remeikienė, Illinojaus Universiteto odontologijos fakulteto profesorė ir veikli American Dental Association for Assistance to Lithuania (ADAAL) narė, kartu su šios organizacijos steigėju ir pirmininku dr. Leonidu Ragu dalyvaus Lietuvos ambasados ir JAV LB ruošiamoje konferencijoje Washingtono lapkričio 7-8 d. Dr. Ragas pristatys konferencijai ADAAL planus, eiga ir galimybes įsteigti stomatologinę kliniką Kauno Medicinos Akademijos bazėje, kurios aparatūrą instrumentus ir medžiagas parūpins ir jai vadovaus iš Vakarų atvykę stomatologai bei technologai.

x Lietuvių Žagarės klubo priešmetinis narių susirinkimas bus ketvirtadienį, lapkričio 12 d., 1 val. po pietų Kojak salėje, 4500 So. Talman Ave. Nariai prašomi atsilankyti, nes yra svarbių reikalų aptarti. Bus ir vaišės.

x Los Angeles priemiestyje mirtis pasiūkė Tada Mikų, 64 metų amžiaus. Žmona Giedrė, sūnūs Edvardas ir Raimundas su žmona Maureen Vaivadaite, duktė Kristina su vyru Linu Kazlausku, sesuo Rūta Kleva Vidžiūnienė bei būsrys draugų jį po gedulungį šv. Mišių, kurių metu giedojo sol. Janina Čekanauskienė, palydėjo į Forest Lane kapines, kur ilsisi ir jo motina Teofilė Mickevičienė.

x Milda ir Rūta Pukštaitės, lydimos mamos Mildos Pukštaitės, lapkričio mėn. 3 d. atvyko į Los Angeles Shriners ligoninę gydytis. Mergaitės ir mama globoja Lietuvos vaikų viltis.

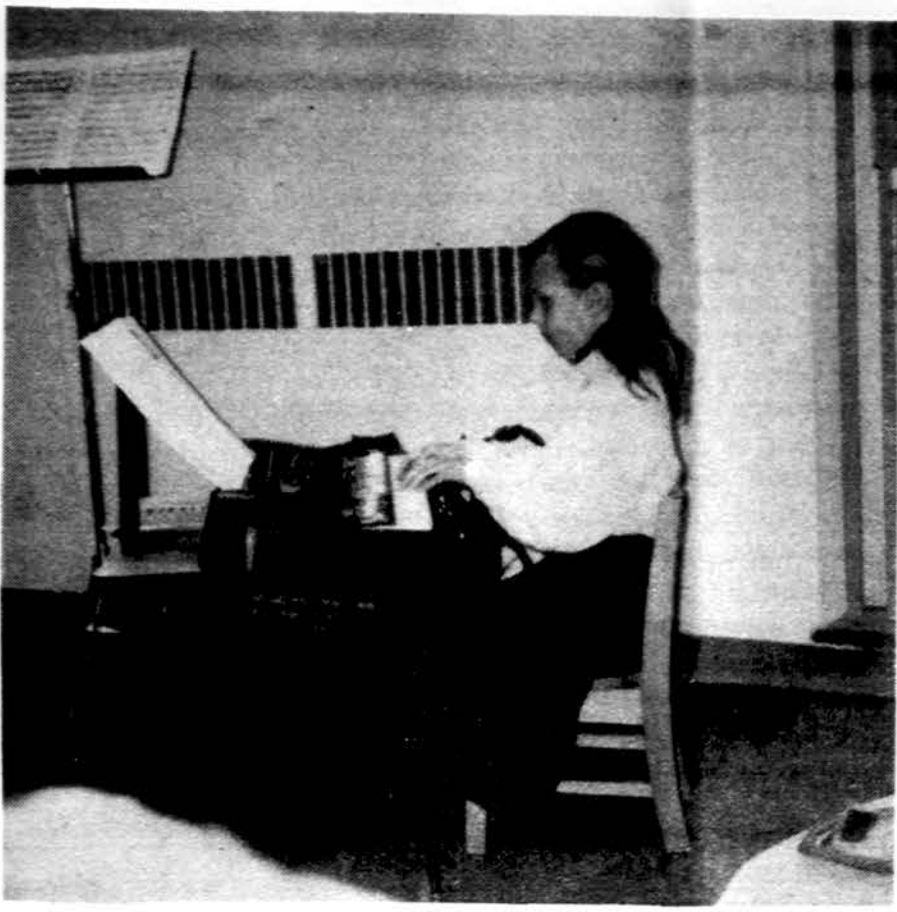
x Lietuvių Fondui vaivas proga aukojo: \$1,000 „X“, po \$200 Kostas ir Jadvyga Dočkai, Algirdas ir Regina Ostia, po \$100 Bronius Bakšys, Leonas ir Stasė Kankai, Marija Remienė, Anelė Šulaitienė, Kostas ir Ona Žolynai. Dėkojame ir prašome aukas siųsti ir bilietus įsigyti lapkričio 21 d. jubiliejiniam pokyliui LF būstinėje – 3001 W. 59th St., Chicago, IL 60629. (sk)

x 21-mos lietuvių fotomenininkų parodos užbaigtuvės bus šį penktadienį, lapkričio 6 d., 7:30 v.v. Jaunimo centro kavinėje. Bus įteiktos premijos konkurso laimėtojams. Meninėje dalyje – Arvydo Rencio naujai pagamintos vaizduojamos tės „Kazys Bradūnas“ premjera. Vakarone rengia Budrio Lietuvių Foto archyvas. Visi kviečiami. (sk)

x Richard Hanus, advokatas, imigracijos įstatymų žinovas, 205 W. Randolph, Suite 2100, Chicago, IL 60606, tel. 312-357-0033. Pirmą konsultaciją – veltui. (sk)

x Išeivija, netekusi finansinio užnugario, pradės labai silpnėti. Stokime į L. Fondo narių eiles ir didinkime savo įnašus, nes L. Fondas remia lietuvišką kultūrą, švietimą ir jaunimą. Visos aukos, gautos šio rudens vajuos proga, bus atžymėtos naujame narių vartyne. Siųskite įnašus su nuotraukomis savo organizacijų, klubų, tautinių šokių bei dainų ansamblių ir įamžinkite juos knygoje. L.F. 3001 W. 59th St., Chicago, IL 60629. (sk)

x Akcijų, bonų bei kitų vertybių pirkime ir pardavime jums nuosirdžiai patars ir paratarnaus, duodami komiso nuolaidą. **Albinas Kurkulis**, tel. 312-977-7916 arba jo sūnus ir partneris **Andrius Kurkulis**, tel. 312-977-7242 dirbą su Rodman & Renshaw, Inc. Chicagoje. Iš kitur, skambinkite veltui: tel. 1-800-423-2294. (sk)

Siga Vasaitytė atlieka programą Lemonto Lietuvių centre sekmadienį, lapkričio 1 d.

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

MONTESSORINIS RYTMETIS ŠEIMOMS

Paratlė sako: „Mažas kelmas didelį vežimą verčia“. A. L. Montessori draugija nėra gausi narių skaičiumi, bet, aktyviai veikdama, gali konkuruoti su didesnėmis organizacijomis. Šiais metais Montessori draugijos pirmininkė yra veikli,

energinga **Marytė Kuciniene**, vicepirmininkė – **Rasa Poskočimienė**, sekretorė – **Lydija Palukaitienė**, išdininke – **Kristina Norkienė**, narės – **Dana Mikėnienė**, **Rasa Ragienė**; auklėtojų sekijos atstovė – **Dana Dirvonienė**, „Žiburėlio“ atstovė – **Algis Palukaitis** ir „Vaikų namelių“ atstovė – **Asta Hanon**.

x Viena labiausiai pažengusių humanitarinės paramos Lietuvai formų yra medicininės pagalbos teikimas, naudojantis šio krašto medicinos institucijų ir medicinos darbuotojų tiesioginėmis paslaugomis. Apie tokio pobūdžio pagalbą š.m. lapkričio 7-8 d. Washingtono, D.C. įvyksiančioje konferencijoje kalbės Lietuvos Vaikų Viltis pirm. prof. **Regina Kulienė**, Lietuvos Vaikų Globa pirm. **Daiva Veitaitė-Neidhardt**, prie Michigano universiteto veikiančio Amerikos Lietuvių Negalios ir Reabilitacijos Pasikeitimo programos koordinatore **Jūratė Pečiūrienė** ir **Jeanne Dorr**, Philadelphiajos LB apylinkės ryšininkė su **Deborah Fundacija**. Simpoziumo moderatė – dr. **R. Kulienė**.

Sekmadienį, š.m. lapkričio 1 dieną, Montessori draugija ir mokytojų sekcija suruošė Lietuvių centre, Lemonte, jaunų tėvų su vaikučiais pabendravimą. Jo šūkis buvo: „Šeima tautos gyvybė“. 9 val. r. įvyko vaikų Mišios. Nepaisant blogo oro, bažnytelė prisipildė sausakimšai. Po Mišių tėvai su vaikučiais rinkosi į tai dienai specialiai paruoštas patalpas. Tenai buvo kūdikių kėmpelis, kuriame vaikas galėjo atsigulti, vienas pats ritinėtis. Jo ūgiui pritaikyta kėdutė su staliuku ir prasmingai paruošti žaisluukai – darbeliai. Pusiausvyrai ugdyti laipteliai bei pasienyje esantis „tunelis“ buvo populiariausi užsiėmimai. Šiuo metu beveik kiekviena mama yra baigusi aukštąjį mokslą, bet, kai susiduria su „mamos“ profesija, itin paranku sustiprinti žinias apie naująją gyvybę. Tam tikslui buvo paruošti net du stalai su Montessori literatūra, kurioje nagrinėjamas vaiko vystymasis. „Beverly“ mokyklos vedėja **Gina Mačiulienė** ir **Stasė Vaišvilienė** vos spejo atsakinėti į paklausimus. Susirinkimas prasidėjo menine dalimi. Siga Vasaitytė pagrojo elektrine klavitūra, o jos broliukas **Valdas**, akompanuojant tėveliui, visuomenei gerai žinomam muz. **Alvydui Vasaičiui**, smuiku atliko kelis dalykėlius. Publiką ypač nustebino jauno **Valdo žodžiai**: „O dabar pagrosiu iš savo kūrybos“... Plojimas nuskambėjo net koridoriuose. Tikras talentų koncertas! Po oficialios dalies, „Žiburėlio“ vedėja **Dana Dirvonienė** su savo

IŠ ARTI IR TOLI

AUSTRALIJOJE

Melbourno lietuviai iškilmingai paminėjo Tautos šventę rugsėjo 6 d. Šv. Jono bažnyčioje. Mišių, kurias aukojo kun. **Pranas Daukyns**, metu giedojo parapijos choras, vadovaujamas **Petro Morkūno**, vargonais palydint **Zitai Prišmantaitė**. Skaitymus atliko **Liudas Pikelis** ir **Pranas Bartaška**. Melbourno lietuviai Tautos šventę dabar pavadinę Padėkos diena už Lietuvos laisvę.

Melbourniškiam Aleksandrui Volkienai, **Vladui Bosikiui** ir **Antanui Bajorui** rugsėjo 6 d. buvo įteikti Tautos Fondo padėkos diplomai, atsiųsti iš Amerikos.

A. a. Marija Davalgienė mirė Geelonge rugpjūčio 28 d., sulaukusi 80 metų amžiaus. Gimusi Kaune, į Australiją atvyko 1949 m.

XVII Australijos Lietuvių dienos vyks Sydneyje, pradedant gruodžio 27 dienos palmomis St. Mary katedroje. **Adelaidės Lietuvių Katalikių Moterų draugijos** šventė buvo švesta rugpjūčio 15 d. (šeštadienį), suruošiant programėlę radijo valandėlėje, ir sekmadienį Šv. Kazimiero bažnyčioje, kur Mišias aukojo draugijos dvasios vadas kun. **J. Petraitis**. Draugijos pirmininkė yra **Saliomėja Vasiliauskienė**.

KANADOJE

Torontietis Baly Matulevičius, atsargos kapitonas, atšventė 90 metų gimimo dieną artimų draugų tarpe. Buvo pasveikintas rimtai ir su humoru. Baly su savo žmona **Stase** žiemas praleidžia šiltoje Floridoje, kur jau pasiruošęs ir šiemet išskristi.

padėjėjom **Violeta Karaliene** ir **Dainora Sterlingyte** pakvietė vaikučiais „vaikščioti ant linijos“, ką varpeliais palydėjo **M. Kuciniene**. Po susikaupimo valandėlės iškviesti vaikai laisvu noru pasirinko sau darbelius užsiėmimus.

Kambaryje visą laiką skambėjo viešnios iš Trakų apylinkės **Onutės Maknevičienės** kanklių garsai. Ji buvo pasipuošusi tautiniais rūbais. Šalia jos ant staliuko buvo išdėti tautodailės darbeliai. Jai kankliuojant „Plaukė žasele“, būrelis vaikų susėdo ant grindų ir spontaniškai pradėjo dainuoti. Jiems taip besėdint, buvo proga stebėti ant sienos tautiniais raštais austas juostas, megztas staltiesėles bei džiovintus linus.

Taip išpūdingai prabėgo Montessori dvasioje suruoštas tėveliui ir jų vaikučiams pobūvis. Noriu pažymėti, kad ateinančiais metais Montessori draugija švęs 35 metų veiklos sukaktį. Ta proga noriu palinkėti draugijai nepalūžti, toliau sėkmingai tęsti darbą ir įvykdyti visus savo kūrybingus užsimojimus.

Janina Juknevičienė

– „Nida“, medžiotojų ir žvejotojų klubas Montrealyje, spalio 18 d. surengė sezono uždarymo pietus. Meninę programą atliko liaudies muzikos ansamblis „Gintarėlis“, vadovaujamas **Zigmo Lapino**. Įdomu, kad pokylio metu įteiktos trofėjos už didžiausias šią vasarą pagautas žuvis: **Augustinui Mylei**, **Stasiui Rimeikiui** ir **J. Dauderiui**.

Toronto Lietuvių namų kultūrinė komisija, vadovaujama **Vytauto Kulnio**, šiais

Adv. Vytenis Lietuvninkas, Mirga Valaitienė, Gintaras Lietuvninkas ir Dalia (Polikaitytė) Lietuvninkienė po mažosios Gintaro ir Dalios dukrytės Vijos krikštyną.

NUODINGAS PAUKŠTIS

Minint **Kristupo Kolumbo** kelionių ir naujų žemių atradimo 500 metų sukaktį, pasigirdo balsų, kad dabar šioje planetoje nieko naujo nėra: visi žemynai išmaišyti, viskas jau atrasta, iširta, žinoma. Gerai buvo **Kolumbui** ar kuriam kitam senovės keliautojui, kai nuostabūs atradimai laukė kone kiekviename žingsnyje. Dabar vienintelis kelias nuotykių ar naujų „žemių“ ieškotojui yra į erdves, kur laukia neištirti pasauliai.

Tačiau ir mūsų planeta dar ne viską yra atskleidusi, dar joje nemažai slėpinių, laukiančių atradimo. Daugiausia jų žada augalų ir gyvulių pasaulis, vis dar nustebindamas mokslininkus ar net paprastus žmones naujais, nematytais, negirdėtais atradimais. Vieni aptinkami netyčia, kiti savo paslaptis atskleidžia po ilgų tyrinėjimų ir didelių pastangų. Gailla, kad kai kuriais atvejais per vėlai susiprasta ir daug kas išnyko (ar buvo godaus žmogaus neapdairumo sunaikinta) be pėdsakų tiesiai prieš mūsų akis.

Įdomu, kad daug iki šiol neatrastų naujybių randama giliausiose džiunglėse: Brazilijoje palei Amazonės upę, Naujojoje Gvinėjoje, Centrinėje Amerikoje, kaip tik ten, kur tos džiunglės be atodairos naikinamos. Neseniai paskelbta žinia apie naujos beždžionių rūšies atradimą Amazonės džiunglėse (tai jau trečias atvejis nuo 1990 metų), daug žadančio kovai su vėžiu ar AIDS medžio išgelbėjimas tiesiai iš po kirtėjų pjūklo Centrinėje Amerikoje ir daug panašių atvejų.

Spalio pabaigoje laikraščiuose ir mokslo žurnaluose paskelbta gan sensacinga žinia, kad vienas, neseniai Chicago universitetai baigęs, jaunas mokslininkas, su ekspedicija dirbęs Naujosios Gvinėjos džiunglėse, netikėtai aptiko, iki šiol niekur

metais premijavo **Felisko Joku** bausko komediją „Paskutinis iš Varlynės“. Ją pastatė Toronto lietuvių dramos teatro sambūris „Aitvaras“ spalio 4 d.

Maironio lituanistinė mokykla Toronte pradėjo 45-sius savo gyvavimo metus. Į mokytojų eiles šiemet įsijungė **D. Skukauskaitė**, **F. Julevičienė**, **J. Neimaniene**, **A. Paulionytė**, **R. Rygelienė**, **A. Karkaitė**, **J. Ruslienė** ir **L. Underienė**. Mokyklos administracija rūpinasi **I. ir B. Wilkinson**, **A. Malinauskas**, **J. Jasiūnaitė** ir **J. Batraks**.

plačiau netyrinėtą ir nemintą, paukštį, įkliuvusį į tinklą, ištiestą tarp medžių, gaudant vietinius paukščių tyrinėjimui bei žiedavimui.

Paukštis, maždaug mėlynojo kėkšto didumo, ryškiai oranžinėmis ir juodomis plunksnomis, tuo ypatingas, kad jo oda, mėsa ir plunksnos yra labai nuodingos. Tai pirmas toks atvejis, kai rastas nuodingas paukštis. Dažniausiai gamtoje pasitaiko nuodingi augalai, vabzdžiai ar net ropliai (ypač varlės), bet niekuomet nebuvo žinomas paukštis su tokiomis neįprastomis savybėmis. Jo nuodingumas atrastas netikėtai, kai minėtas čikagietis **John Dambacher** palaižė savo rankoje žaidžą, padarytą aštriu nagu, kai paukštis buvo išpainiojamas iš tinklo.

Ištirta, kad panašius nuodus turi kai kurios varlės. Į tuos nuodus vietiniai džiunglių gyventojai pamirko savo strėlių galus. Tokia strėlė pataikius į medžiojamąjį grobį, jis parlyžuojamas ir visuomet lengvai paimamas.

Apie nuodinguosius paukščius vietiniai gyventojai žinoję ir juos vadina *pitohui*. Manoma, kad nuodai yra apsigynimui nuo priešų, ką liudija ir ryški oranžinė paukščio spalva. Daugelis nuodingų gyvūnų – ropliai, vabzdžiai – yra šios spalvos. Pasitaiko, kad ir kai kurie nenuodingi gyviai pamėgdžioja nuodingųjų spalvą, kuri juos apsaugo nuo grobuonių.

Nors Naujoji Gvinėja yra tikras nuostabių tropikinių paukščių rojus ir mokslininkai iš viso pasaulio jau daug metų ten važiuoja tuos paukščius tyrinėti, iki šiol kažkaip *pitohui* praspūdavo visiems pro akis. Ir šį kartą jo atradimas buvo netikėtas, galima sakyti, tik laiminga nelaimė, kai paukščiu gaudytojas palaižė savo sužeistą ranką ir burnoje pajuto aitrų, deginantį nutirpimą. Vietiniai gyventojai tvirtina, kad šis gražiaplunksnis giesmininkas džiunglėse gana dažnai matomas, bet jie jo nemedžioja, nes nuo senų laikų žino, kad paukščio mėsa maistui netinka.

D. Bindokienė

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 val. d.

Valdas Vasaitis, akompanuojant tėvui, muz. Alvydui, smuikuoja Montessori draugijos pobūvyje Lietuvių centre, Lemonte.